

Весняний
серіт

Б І Б Л І О Т Е К А

*Весняний
лішт*

Творчість юних літераторів – переможців
та учасників обласного конкурсу
2021 року

Львів
Видавництво Львівської політехніки
2021

УДК 821.1612.09
В 27

Відповідальна за випуск:
Іванна Бородчук

Упорядник:
Христина Стефанівна Волощак,
керівник гуртка КЗ ЛОП “Львівська обласна
Мала академія наук учнівської молоді”

Весняний легіт : Творчість юних літераторів – переможців В 27 та учасників обласного конкурсу 2021 року. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2021. – 106 с. Режим доступу: <http://www.oman.lviv.ua/wp-content/uploads/2021/12/%D0%92%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%82-2021-.pdf>. – Заголовок з екрана.

ISBN 978-966-941-679-7

До книжки увійшли твори юних авторів переможців та учасників обласного конкурсу.

УДК 821.1612.09

ISBN 978-966-941-679-7

© Львівська обласна МАН, 2021
© Національний університет
“Львівська політехніка”, 2021

Любий читачу, запрошую тебе затамувати подих. На секунд тридцять. Зможеш?

А зараз вдихай. Наповнюй легені повітрям, аж до паморок в голові. Організм мусить бути підготованим, бо зараз кожна твоя клітинка наповниться свіжістю, чистотою, новизною думок і образів, що дбайливо зібрав у собі альманах “Весняний легіт”.

Ти ж не почав з цих рівненьких прозових рядочків читати? Ні.

Ти, напевне, вже кілька разів прошелестів кожною сторіночкою від обкладинки до обкладинки, і навспак. Відкрив десь по серединці, або там, де само відкрилось. Чи може знайшов у змісті рядочок зі своїм прізвищем, і весь світ навколо перестав існувати, бо ось вона твоя перша чи друга і, дай Боже, щоб не остання, публікація. А ще п'ять разів понюхав, чим пахнуть сторінки. І от нарешті, спохопившись, що книгу треба прочитати спочатку, пробіг очима перший абзац. І тут я гречно поділюся з тобою, які пахощі відчуваю сама, бо ж “Весняний легіт” зі мною вже 28 років. Я пам'ятаю і сонячні, але морозяні, березневі ранки, коли бігла з власними віршами на конкурс, щоб прочитати їх тремтячим голоском перед поважним журі. Пригадую лютневі замети, які треба було подолати, щоб зустрітися з текою присланих на конкурс творів, коли вже я мала виставляти оцінки. Повір, це заняття викликає у мене ще більший трем. Бо ж кожен рядок важливий, кожна думка з'явилася не даремно, кожен вірш чи прозовий твір був написаний для того, щоб поділитися станом, емоцією, розповісти нам щось сокровенне.

Не поспішай перебігати до доробку наступного автора, послухай кожного уважно, як слухало журі Конкурсу юних літераторів Львівщини. Або маю для тебе ще кращу пропозицію. Починай

читати з кінця. Так ти зможеш простежити шлях поета, прослідкуєш, як зростає коло його зацікавлень, як глибшають підтексти, як збільшується арсенал художніх засобів. Читаючи в такий спосіб, помітиш як довго можна залишатись дитинно-світлим, і як за кілька років можна цілком подорослішати і пропускати крізь себе біль народу, людства, окремої зраненої людини...

Ти, читачу, можеш слушно подумати, що кожен творець пройде свій шлях окремий від інших. І це також правда. Вони ще наловлять багато образів в сіті своєї уяви, і подарують нам з тобою, ці юні літератори. Кожен неповторний і унікальний. Тож годі вже мудрувати: бери альманах, вмощуйся у затишне м'яке крісло і наслухай дзвінкі переливи голосів із “Весняного леготу”.

Гурин Марта,
філологиня, педагог, поетеса,
учасниця етно-гурту “Жива”

Вусата Валентина
студентка II курсу
Львівського поліграфічного коледжу
Української академії друкарства,
вихованка літературної студії
“Галиця”

ти захочеш незайманих тіл,
а прийдуть лиш незаймані душі.
вся в синцях. це сліди від світлів,
у яких кожен сам себе душить.
кашлем вийдуть забуті слова,
знов заб’ється волосся у ванній.
ти питаєш, чи я ще жива?
не жива. мабуть, вперше й востаннє.
ти мене не торкався – вдихав,
ми ж сплелися у па-паралелей,
бо ж ніхто із нас двох не кохав
так, щоб вийти зі схованок-келій.

повісилися на мотузках твої сорочки.
там на колінцях шрами та синці.
мені твій запах. а тобі рядочки,
аби в очах не тухли каганці.
вмістився світ в твоїй просторій спальні:
– привіт...
– привіт... – говорю і сміюсь.
ті ж самі рухи. наче ритуальні –

дивлюсь на тебе, рухаюсь, молюсь.
ми мовчимо. та якось так непусто.
не треба слів. не треба більше сліз.
це не любов – якась сумна розпушта.
біжи нагору. я спущуся вниз.

спокійно. тихо
слово – це начало,
що відгомін у серці віднайшло.
мовчи. не дихай.
слово прозвучало
й крізь душу, крізь жагу мою пройшло.
поет? романтик?
ні, мала дитина,
що бавиться у рими та слова
і тільки клаптик, тисячна частина,
сих слів мене малого укрива.
вірші – це сповідь,
тільки стогін тиші –
твій перший дотик. дотик до душі.
весняна повінь,
щось абстрактне й вище
твій прихисток від холоду й дощів.
цілунок перший,
відголос дитинства,
травнева ніч у розквіті кульбаб.
пиши завмерши.
не шукай письменства,
пиши крізь сльози, дух коли заслаб.
вірші – це стогін
тихий, ледь помітний,
душі та тіла, плоті й думок.
якийсь дитячий
і такий тендітний

роками переплетений зв'язок.
вірші – це юність,
потаємна шпарка
липневий вечір. вітер між гілок.
краса. потворність.
пристрасно і палко
я все ж спущу. спущу і свій курок.
спокійно. тихо.
слово – це начало,
що відгомін у серці віднайшло.
мовчи. не дихай –
слово прозвучало
й крізь душу, крізь жагу мою пройшло.

так сильно хочу повернутися додому,
де літо геть промокло від дощів,
торкнутись струн нагої геть душі
і потонути в ранковій блідому.
так сильно хочу повернутися додому,
де плачуть зорі, сиплячи бузок,
де вчинки і слова твої – пісок,
а небо знову корчиться в судамах.
так сильно хочу повернутися додому:
згорати під рядками перших шпальт,
дощем розбитися, поринути в асфальт –
себе згубити в липні золотому.
так сильно хочу повернутися додому,
наповнити свідомість зойком лип,
почути вулиць сигаретний хрип,
загинути у звуках твого грому.
так сильно хочу повернутися додому:
я стану однією із думок,
що ти залишиш в сотнях сторінок
тих книг, куди складаєш сум і втому.

кричить метро, розпалює серця,
десь любляться чужі на перехресті.
я знову тут – не “та” вже і не “ця”.
в руках у чесності, в руках твого безчестя.
слова вже сказані. написані вірші.
кохав. кохавеш. будеш ще кохати.
та, знаєш, так непуστο на душі,
коли так хочеться в руках твоїх згорати.
кінець. так темно. тихо. ми самі.
”пробач” крізь сльози – плакати не варто.
затихло все. і погляди німі,
коли любов стає всього лиш жартом.

я слова покладу на горищі,
обережно складу по складах.
пахне медом. я тут, а десь вище
твоє слово біжить по дротах.
і ми начебто ще не знайомі
під каскадами душ – пустота,
ти стомився, слова невагомі,
я мовчу, бо в словах простота.
і так тепло удвох тут мовчати,
роздягати мовчанням вуста,
по цеглинках наш дім розбирати
й рахувати цілунки до ста.
обережно віддатися тиші,
із зінниць випускати свій дим.
пахне медом. я тут, а десь вище –
по цеглинках розібраний дім.

Чорній Софія

учениця 11 класу

СЗШ № 72 м. Львова,

вихованка літературної студії

“Галиця”

Твої зірки співали під моїм вікном,
Мої читали складені для тебе вірші.

Не зупиняє їх ні море, ні бетон –
Найкращі із кур'єрів, хоч би й піші.

Мої зірки зустрілися б з твоїми.

А ти своїм шукаєш сорочки.

Для них доступні світу всі країни,
П'ють чай на кухні мовчазно зірки.

Мої зірки плетуть щасливі сни,

В них згадуються наші імена.

Вони чекають настання весни,

Щоб нас звела струмкова течія.

Сонце стрибає в горище,

Місяць антени колише.

Хто тебе любить найдужче?

Хто тебе любить найбільше?

Схлипами дощ плаче,

Вітер тим плачем пише.

Хто тебе терпить найкраще?

Терпить хто найчастіше?

Хилиться сад все нижче,
Птаха про це знає ліпше.
Хто тебе знає найближче?
Хто тебе знає палкіше?
Море соленим грішить,
Небо вкриває площі.
Хто тебе бачить чіткіше?
Хто тебе бачить дорожче?
Світ без нас не пропащий.
Світ проживе значно більше.
Ти для мене найкращий.
Я ж для тебе найгірша.

Так хочеться спати.
Там, де тепло й розсипане свіже повітря.
Брати сни на цитати.
Непідступні, недоторкані фарбою світла.
Неначе в пелюшках.
Складати із пір'я овець й білосніжних папуг.
У когось на ручках.
Спати в місячнім світлі із запахом мила навкруг.
Солодко-солодко.
На м'якому зефірі чи на хмарі цукрової вати.
Як щире золотко.
На шовкових постелях і в оксамитових шатах.
Більше, ніж вічність.
Щоб попри мене пробігали роки, навіть декади.
І щоб без свічок.
Стати слугою ілюзій і чекати наказів від влади.
Затишно й м'яко.
У тумани пірнути й з морозяним ранком вилитись.
Всіляко й ніяко.
Проте щоб заснути, треба спочатку прокинутись.

Тонке сузір'я лева обтягнуло шию
І Андромеда розляглась на пальцях.
Хто знав, що ти – нова богиня,
Яка складає долі десь в альтанці.
Ти – кадр, що не ввійшов до фільму,
Неначе день, що зник з календаря –
Ти відновила випалену віру,
Її осяявши під світлом ліхтаря.
Така стійка, безпристрасна і сильна,
Вільніша від усіх гірських птахів.
Ще вчора, схована у клітці з гілля,
Сьогодні ж вище всіх міських дахів.
Неперевершена для тисячі очей
І недосяжна для мільйонів рук.
Ти – ідеал людини між людей,
Богиня-жінка... гриму та перук.

Вона прийшла. Холодним, тихим кроком
Навшпиньки пробігає між садами.
Червоні яблука, налиті кров'ю-соком
У реверансі хияються рядами.
Від дотиків швидких юнацьких ніг
Старіє ґрунт, прощається з теплом.
З дівочої трахеї сипле сніг,
Вкриває душі та озера склом.
Дівча холодне. Тіло в неї з льоду.
Але в очах горить вогонь життя.
Коротка мить, тривка – момент польоту –
Доросла, та в польоті, мов дитя.
Вона вже тут. Вона, немов із казки.
Легша за сніг, одвічно молода.
Їй не потрібні променеві ласки.
Самотня й горда дівчина-зима.

У час вечірній на площу впали світляки,
Шукають місце та людей, яких зігріти.
Вони сідають у розставлені скляні клітки,
Щоб дати світло й зранку полетіти.
Розсипані, неначе перли, незнайомці,
Малюють на бруківці мапи доль.
Для щастя треба світляків, не сонця –
Вони не викриють твою таємну роль.
І серед безлічі розбитих мрій, надій,
Між тисячі уламків горе-дня,
Зумій собі сказати тихе: “Стій”,
І серед всіх знайти її ім’я.
В житті є безліч різних сентиментів,
Які живуть у світі споконвіку.
Лиш тиша стане свідком всіх моментів,
Де тільки жінка зрозуміє жінку.

Ткачик Катерина
учениця 11 класу
ЛАГ м. Львова,
вихованка літературної студії "Галиця"

ПУДЕЛІ

Кожен ранок тобі на зустріч ідуть два пуделі: один краде молодість алое, інший – збирає намисто гострими кігтями. Обидва ігнорують прогнози погоди, ловлячи язиками краплі дощу, а шерстю – сніжинки. Пуделі не здорові, вони хворі, у них викривлення особистості та діагностована апатія до латинського алфавіту. Пуделі не собаки. Пуделі гарні підсвічники, очі яких заливає гарячий віск, мотивуючи вдихати коливання детекторів-приборів для виявлення привидів. Ти працюєш у банку, займаєшся фінансовими вимірами, але шукаєш гудзики на кнопках калькулятора, примірюючи пуделям власні пошиті бантики з картинками м'ячів та кісточок. Пуделі гарчать, виписують тобі координати поведінки, говорять тихо, попискують, як сліпі коти, усе вирішують: проводити ночі з коханками чи малювати Монну Лізу, зніматись у кіно з позначкою вісімнадцять й більше. Накажуть заїдати каву пластівцями, а стрес перекидати на волохате перукарське крісло. Що можеш ти проти собачого запаху? Проти брехні їхньої оманливої лайки? Проти французького маневру, маніпуляцій красивого створіння, що вночі складає, немов пазли арксинус і арктангенс? Нічого ти не можеш, лише іти на зустріч пуделям щоранку та малювати вивіски, де буде анатомія собак, прихована за божевіллям на межі із вбивствами під час холодного світанку.

МОРЕ ХВИЛЮЄТЬСЯ

Море хвилюється раз...

Море хвилюється два...

Море хвилюється три...

Морська фігура завмири...

Ти власноруч сповільнюєш кожную секунду, кожную мить. Розгортаєш своє життя, немов в'язане полотно. Сотні ниточок натягуються, утворюючи велетенську павутину, що простягається за кілометр над морем. Робиш крок уперед і, на твоє щастя, вода поглинає усі закони часу, насміхаючись над дедукцією та розумними визначеннями вчених. Обвивається довкола тіла, утворюючи кокон нового виду метеликів, що стає початком метаморфози. Ти відчуваєш доторк вологості до своєї шкіри; ніжної, вкритої сиротами та ваніллю, лускою тунця. Закликаєш до себе водяного фенікса з морськими крилами, щоб він спалив тебе до самого кінця своєю крижаною магією. Вода ж тривожно коливається, перекидаючи дрібні мушлі в нові місця, на якусь мить завмираючи, але, насправді, це досконалий міраж спрагло до щастя глуду. Втікаючи від нього, ти навіть навчився ходити. Кроки виходять майже рівними, адже ідеш у певному ритмі, починаючи від “до” і закінчуючи ним же, хоч у русі й перемішуєш ноти, немов цукерки, вибираючи одну за одною навмання. Все це дійство відбувається у якісному та концентрованому ритмі моря. Плавно переступаєш рибок і крабів, витанцьовуючи свій морський танець. Гарний, розмірений танець. Обережно прямуєш у море, на саму глибину своїх спотворених відчуттів. Вода поволі огортає фізичне тіло зі всіх сторін. Вона триматиме його в міцних обіймах, аж поки твоя грудна клітка не застрягне на одному місці, немов старий годинник. Це обійми ображеної на людей та життя жінки, а можливо чоловіка. У моря немає статі. Всі крихітні ранки починає пощипувати морська сіль, а під ногами піднімається пісок, що маячить перед очима, нагадуючи тобі, хто ти і де ти знаходишся. Вода прозора, рідке скло. Бачиш маленьких медуз та

зелені водорості. І зараз все настільки просто, настільки легко, що твій повільний танець перетворюється в монотонну гру “Твістер”, а вітер, який щоразу змінював зачіски та був вірним перукарем, враз стихає. Ти встигаєш лише раз вдихнути, а потім хвиля з голови до ніг тебе накриває.

Море хвилюється раз...

Море хвилюється два...

Море хвилюється три...

Людина втонула в воді...

Море втомилось, море затихло, море заснуло ще на кілька століть.

Сеїк Анна-Марія
студентка II курсу
Львівського поліграфічного коледжу
Української академії друкарства,
вихованка літературної студії “Галиця”

КАРНАВАЛ

Каральні загони прибули на місце призначення близько сьомої ранку. Військові у звичних пілотках шпацерували місцевістю, очікуючи прибуття інших загонів. Більшовицький зрадник розгулював пліч-о-пліч з іншими поліцаями сорок п'ятого батальйону. На кітелі напнутих грудей блищав піхотний знак. Дванадцять діб на фронті. Зіткнувшись із наказами німецьких офіцерів нового порядку, він не міг не піддатись впливу. Почалося все з першого акту колабораціонізму й завданню у контролюванні містом, що спершу було під його власною владою. Колишній партійник, “визволитель” західних земель, мусив був не спускати ока з вулиць його зони. Він керував дотримання заборони на вільне пересування. Крок за кроком, розмова за розмовою – коли підвернувся момент, шубовснув до ряду нацистів. Спершу йшов з піхотою швидким ударом по найближчих містечках. Потім, напросився до батальйону “каральників”.

Зараз стояв, розминаючи носакочобота грудку піску, очікуючи наступної партії. Хоч то був лиш кінець вересня, холоди різко находили на ті околиці. Вітер ревів яром. Струсонувшись від морозу по спині, він випрямив плечі й дістав з-за паху портсигар. То був подарунок батька. Він не виймав його ще з часу зміни форми. З одного боку виднівся герб союзу. Чоловік нагнувся до землі шукаючи каменя, а знайшовши, кількома різкими рухами відірвав

марку. Подряпав метал. Дістав стару самокрутку. Підкурих сірником. Табак всох і гіркою йшов горлянкою. З-за пагорба почулися крики й підганання, наростав гул тупотіння.

Вже не перші люди ступили на їх останню стежку. Всі розуміли що відбувається. Се був другий ранок розстрілів. Старших людей, що відставали, поліцаї лупили своїми маузерами. Діти здебільшого йшли всередині між дорослими. Так, наче їх те врятує. Кожен ніс на плечах клунок з цінними речами. Два хлопці з батальйону швидко збирали у всіх документи. Інші два розвантажували клунки, сортуючи надбання – гроші, старовинні менори, книги, годинники, прикраси й продукцію дрібних бізнесів. Іще два контролювали процес роздягання. Речі скидали на велику купу, не сильно розбираючи. Забирали лиш найкраще вбрання. Людей виставляли в колони. Його напарник сміявся зі старих оголених жінок з обвислими животами, скрегочучи щось німецькою. Він лиш підсміювався й обводив їх поглядом. Йому не було діла до нелюдів. Його цікавила тільки робота. Виконання обов'язку. А ще присмак старого табака на язичку.

Колони формувалися, мов конвеєри. Не було часу на забавки й відтягування процесу. Ся механічна послідовність нагадувала йому фабрику, на якій працювала його покійна мати. Там вони виготовляли запчастини до техніки. Згадувалось йому, вона завжди збивала собі пальці на виробництві. Кутикула кровоточила, нігті посиніли, а шкіра огрубіла й рідко коли була чиста – завше на ній були згустки засохлої крові. Його руки завжди були в чистоті. Навіть по лікті в...

Людей виставили в ряди. Паралельно до них встали солдати. Став і він. Зберігав абсолютно спокійний вираз пикі. Його сірі очі не відображали абсолютно нічого, лиш злегка мокріли від піску, що підіймав вітер між пагорбів. Пролунав наказ командира. Всі здійняли гвинтівки. Відлік. Запуск системи. Вдих. Постріл. Нутрощі залили вже бордову землю. Все простіше, ніж могло би здаватися колись. Він знав, що має рацію. Він ніколи не ставив питання, ніколи не давав відповіді. Честі не існує, як не існує й істини. Він не бореться за ідею, він б'ється щоб битись. Вбиває щоб вбити. Не більше, не менше.

”Вдих. Постріл. Видих.

Вдих. Постріл. Видих.

Вдих. Постріл. Видих”

Єдина молитва, яку він знає. “Отче Наш, Ти же еси на небесех!..”

Підвели наступних людей. Навпроти нього стала жінка з хлопчиком біля неї. Він тримав її за руку і був напрочуд спокійний. Здається, наче він прийшов у чийсь хату і розглядав там портрет вождя – бачив десятки разів, тож не дивувався, але зберігав почуття покори. Того вимагала природа. Пролунав наказ командира. Всі здійняли гвинтівки. Він шморгнув носом і націлився на хлопця. Мати, побачивши це, здригнулась і притягла його до себе. За пів секунди до завершення відліку чоловік різко звернув маузера й поціли в жінці в половину обличчя. Її тяжке хвилясте тіло гупнуло в землю, впершись залишками черепа в чоловічі волохаті ноги, що кілька хвилин тому стояв теж стояв на цьому місці.

– Töte den Kerl! Worauf wartest du?! – прокричав йому командир.

Підводили нових людей. Чоловік широким кроком ступив до голого хлопця й, вчепившись у його волосся, повів трохи в сторону. Постановив перед собою й оглянув згори донизу. Хлопець дуже нагадав йому себе в дитинстві. Таке ж густе волосся, такі ж тонкі губи. Носаку, правда, мав іншу, та се й була причина його майбутньої смерті, тож тут чоловік скоріш зрадів відмінності.

– Скільки тебе лет?

– Дев’ять.

– Девять...

Згадалося йому його дев’ятиріччя. Найяскравіший спогад припав на весну.

Сім’я його загалом була типова – батько алкоголік, мати на заводі. Татова родина походила з роду віруючих православних християн, що з півдня Росії. Попри встановлений режим, й без того божевільний батько зберіг свою віру і побожно навчав єдиного сина законам життя. Та весна була особливою. Згадувався йому М’ясопуст – велике свято перед постом, такий собі карнавал, що також позначав межу між зимою та весною. Зранку вони покійно читали

молитви. До обіду батько вже напився. До столу матір напекла традиційних налисників. Той масляний запах ніколи не покидав його. Розпочали молитвою і чаркою, почали жувати. Сину завше було лячно сидіти з ним за одним столом. Як нап'ється, чудив багатом. І той день не став винятком. Після четвертої чарки батько почав задиратися на сина. Волав, чому в таке свято ніхто не щасливий. Мамині синці на обличчі топили її темні очі ще далі в черепі. Вона просто мовчала. Батько розлючено зірвався зі стільця і кинувся на сина. Він вчепився долонями в його щоки, а великі пальця захов до рота. Волаючи, п'яниця розтягував синові губи, формуючи посмішку. Син плакав, задихаючись, заслинявлював грубу шкіру його рук. Всміхаючись крізь сльози, він хрипів, благаючи батька зупинити. Той натомість просто штовхнув його потилицею в підлогу. І світ тоді погас в очах.

Хлопець дивився на зрадника так само, як колись він дивився на власного батька. Видихнувши, чоловік нагнувся і спитав:

– Ты когда-нибудь видел карнавал?

– Ні, а що це? – спокійно запитав хлопець.

– Это то время, когда всем очень весело. Хочешь покажу?

Юнак змовчав, а чоловік дістав з-за пазухи грубого саморобного ножа.

– Закрой глаза.

І він закрив. Чоловік просунув у його рота ідеально чисті руки. Великими пальцями розтяг посмішку, подивився, прикинув. Тоді відтяг одну щоку і за наміченою лінією торкнувся лезом шкіри. Далі був крик, удар по голові, тяжке тіло в однострої поверх блілого холодного організму. Втискаючи хлопця лобом до землі зі всієї сили, він тягучими й розтяжними рухами вирізьблював те, що захотів.

Побачивши це, його напарник підбіг до чоловіка, лаючись на те, що у них нема часу бавитись. Без краплі сорому, чоловік зліз й наготував гвинтівку. Наставивши її на волаючого з болю хлопця, він байдуже окинув його поглядом мовляючи, як колись часто казав його батько:

– С нами Бог.

Пролунав ще один постріл. А посмішка не сходила з лица.

Забрідня Катерина
учениця 11 класу
Бродівської СЗОШ № 2

САМЕ ТА ОСІНЬ

Світ не створений з метеликів та веселок, але вони є частиною людських душ, деяким з яких властиво розбиватись, як новорічним кулькам зі скла. Глянь на її лискучі темні кучері, які колихаються на вітрі. Хто ж вона – метелик чи кулька?

Вона керувала цим домом так, ніби своїм. Поряд із нею я гість. Гість її бідних стін, що в руках юної леді ставали просторими.

Мала пару ключів. Являлась, коли забажалось би. Відмикала двері тихо, нечутно, видаючи себе запахом цигарок напів майстерно прихованим парфумами. Чи то вони такі дешеві, чи то вона смакувала димом так часто.

Дівчинка-мрія, чи не так? А що, як я скажу, що *appearances are deceptive*. Така собі нудна і байдужа всім істина.

Я б міг годинами спостерігати за хвилями вітру на її тілі з навстіж відчиненого вікна. Коли ж їй вже вистачатиме кисню? Я жив тим, щоб інколи дивитись на тремтячі руки з нотатником на своїй кухні. Хто ж вона така з біса? Панна в чорній оксамитовій сукні з рукавами по зап'ястя, низ якої не досягав колін. Пройдисвітка, яка приходила помовчати й послухати?

Від такої важко щось отримати. А як дістаєш, то одне з двох. Або ніж у шиї, або нарізаний шматками сир. Хто зна.

Завжди стримана у діях, але очі видавали іншу картинку. Плівка обвивала її душу й проходила крізь зіниці. Ще мить – і її божевілля звільниться.

Я пам'ятаю її ще не такою змарнілою. Сиділа в парку, бенкетно дивлячись у нікуди. Я запитав, чи вільно, але вона змовчала. Я сів і почув від неї лише одне: “Танець Шиви”.

А навпроти нас височів дуб, і два голуби кружляли обабіч його гілля.

ВОНА

Ми з нею біжимо. Це та мить, де я всім нутром сподіваюся на звільнення, що пута мої ось-ось розірвуться, але треба продовжувати бігти. І знала, що вона відчуває те ж. Поруч – простір, пронизаний життям, повітрям, ялинковим запахом і духом, що закрадається у легені новонароджених і більше ніколи не покидає. Ще мить.

Так ми випускалися із залізних віконечок, що збирають за собою всіх знедолених юнаків та юнок. Нарешті воля. Ми біжимо, боячись знову прокинутись замкненими за одними із сотні тих дверей, які знають наш біль, страх, розпач.

Наївні та щасливі, одні проти всього світу. А за нами ще кілька таких “одних” і ще більше тих, хто залишився.

Я пам'ятаю ту кімнатку. Шість ліжок, три навпроти трьох, від чого ніколи не ставало затишно, вільно. Дивно дивитись на тих, хто розділяє твої почуття й водночас – чужий; як найближча людина, що прощається та йде, без жодних повернень та вибачень. Ще там були світлі стіни й вікна з обрамленими деревиною віконницями. Все ж я любила те місце, за ці дебелі вікна і за світанки з-за ними. Ліжко Олівії стояло якнайдалі, але воно єдине купалось не у тлі тіней, а у сонячному промінні. Від цього сонця вона ставала особливою – дитям сонця.

Лазорко Софія

учениця 10 класу СЗШ № 77 м. Львова,
вихованка літературної студії
“Галиця”

бути для когось морем
чорним чи навіть мертвим
бути для когось горем
щирим надто відвертим
озером бути для когось
або краплею з крану
все вже почалось для чогось
дуже і дуже рано
бути комусь питною
може комусь стічною
ще комусь для поливів
іншому із труб зливів
плямою на асфальті
із кольорами бензину
хоч відбивати небо
мити машинну резину
бути комусь водоспадом
бити й велично лити
і обриватись нещадно
потім же довго жаліти
бути комусь рікою
і спочивати у плавнях
нести кудись рукою
серце і мокре завтра

бути з тобою... в о д о ю
якось правдивіше й легше
бути з тобою... с о б о ю
випий мене як вперше.

бери свої речі мобільні дані
можеш іти усе далі і далі
можеш ніколи і не писати
можеш з життя потихеньку зникати
можеш мовчати можеш проходити
можеш забути чи просто заповнити
місце в душі чимось кращим і глибшим
ти завжди здавався мені трохи вищим
можеш брехати усім і собі
про води свої і свої кораблі
русалкам потрібно бувати на дні
рибалкам потрібно бувати в човні
можеш тратити час на нікчемне й пусте
і не хвилюватися про головне
робити вигляд що все чудово
і замикатись в тіснюче коло
казати прямо що все байдуже
не вірю бо знаю твої щирі “дуже”
та як не старався б дивитись й не бачити
я буду завжди щось для тебе значити
і як не старався би чути й не слухати
я буду для тебе буденними звуками
і як не хотів би ти віддалитися
я буду тобі інколи снитися

кольорові шкарпетки – не фішка
і схожих на тебе багато,
твоя душа, або мишка,

або старий алігатор.
й на мене багато схожих,
та всі ми “єдині-прекрасні”,
хоч в поглядах перехожих
ми знову побачим “невчасні”.
ми справжні, ми вірні, ми щирі,
нам вітер дує в колеса.
і їдемо ми на бензині
пісень і байдужості плеса.
вітер за нас не береться,
давно вже не наздогнати,
сонце тихо крадеться,
місяць лягає спати.
крапка на карті – дірка,
в яку я не хочу впасти,
птаха на небі – стрілка,
хочу в кишеню покласти.
дорога стає штрих-пунктиром,
вітер вже швидший за час,
дім стає орієнтиром,
чуєш? він кличе нас.

Шумлянська Дарина
учениця 10 класу
ліцею № 57 ім. Короля Данила ЛМР,
вихованка літературної студії
“Галиця”

МІСЯЦЬ

Безмежна й таємнича темінь ночі,
Яку прикрила срібна пелена.
Усяк митець на неї зводить очі,
Аби натхнення подала вона.
Ще б пак, бо ж кожна зірочка у неї
Ховає океани таємниць,
Людських життя історій галереї,
Усмішок, страхів, сліз, мільйонів лиць.
Та що зірки, коли в просторім небі
Прекрасний місяць тихо спогляда,
Торкаючись поверхні при потребі,
В ріці стрімкій, як мерехтить вода.
Його ж душа – безкрая і глибока.
Ніжна, як спів, тремтлива, мов струна.
Подалі серце від людського ока,
Навік гармонії у нім нема.
Він світлий й чистий світу видається,
Сяйва його ніщо не заплямить.
Тільки ж неспокій до думок торкнеться,
Коли піднімеш очі ти на мить.
То що хова холодний місяць в собі?
Чого тривожить серденько дарма?

Невже в своїй сумній людській подобі
Страждає він від прогріхів ярма?
Чого боїться красень сіроокий?
Чого сховав у тіні інший бік?
Здійнявся ген над хмарами високо,
Тримаючись від людства віддалік.
Невже боїться, аби хтось побачив
Зворотній, темний й хижий його лик?
Той, що не раз нещастя передбачив,
Який від гніву і журби поник.
Цій стороні молитви присвятили
Людські бажання, пагубні і злі.
Те світло повне ненависті й сили,
Що розсипа страждання на землі.
І вже не зна, чи це його частина
Чи інший незнайомий молодик.
Немов розбита й зламана людина
Живе у протиріччях рік у рік.
За боротьбою сумно стежать зорі,
Не боячись пускати своїх сліз.
Ось сонце. На небесному просторі
Вже ранку розстилається ескіз.

ЯК БІЛЕ ЗОЛОТО З НЕБЕС ОГОРНЕ МІСТО

Як біле золото з небес огорне місто,
І Львів у мить охоплять дрижаки.
Різдвяний ярмарок постане урочисто
Ялинка гордо випне в шир боки.
Ось сутінки торкнуться гриви лева
Бруківкою підбори не спішать
Посивіють шибки, поснуть дерева,
Примари теж від холоду дрижать.
В заметеному снігом тихім парку

Душі живої зараз не знайти.
Одному лиш тобі тут, наче парко
Розхристаний чомусь гуляєш ти.
Поводишся, немов мала дитина,
Мов зліпиш у цю мить сніговика.
Крадеться за хвилиною хвилиною,
І до морозу тіло вже звика.
І кучері, як шоколад гарячий,
Немов глінтвейн холоне на вустах.
Рум'янець на щоках іще дитячий
Різнить тебе від юнаків в містах.
Лунають кроки дивно-безтурботно,
Чарівна усмішка для темної зими.
І хоч на вулиці безшумно та самотньо
Та ти її наповнюєш людьми.
Гірлянда сяє весело й грайливо,
Здається, що з небес зійшла зоря.
І досі вірять у казкове диво
Лиш справжні диваки, як ти і я.

Геряк Лілія-Наталія
учениця 10 класу
лицею № 51 ім. І. Франка

ЗАПОСТИТИ ДОБРО АБО ХЮГГЕ ПО-ЛЬВІВСЬКИ”

(уришок)

Марія сиділа, вкутавшись пухнастим пледом, з під якого визирала пара теплих шкарпеток із різдвяними оленями, і читала збірку казок Андерсена. Несмілива, тиха дівчина в окулярах, трішки повненька з доброзичливими рум'яними щічками й безмежно блакитними очима.

Вона свого роду фрік у сучасному суспільстві, бо не “зависає” в Instagram, не постить фото, не тусується в компаніях, натомість любить прислухатись до тиші, шукати крихти радості у сірих фарбах буднів і читати казки. Напевно б Марія сприймалась однолітками значно “нормальніше”, якби набила собі з двадцятки тату й пофарбувала волосся у сім кольорів веселки... Але, ні. Дівчина переважно мовчить, ніби сумує, часом чує уламки фраз на свою адресу – “не формат”, “не в тренді”, “що тут забула..?” Вона вже давно перестала ображатися на такі “привітання” з боку ровесників, тепер дівчина тільки спостерігає, наче шукає щось важливе, щось зрозуміле тільки їй одній.

За вікном вже давно сутінки. Лапато-волохатий сніг стелиться цукровою ватою по землі. Марія милується, як падають на стіни її кімнати теплі відблиски легкого світла від свічок, щільніше горнеться до пледа, не випускаючи із рук книжку.

Дівчина – студентка першого курсу філологічного факультету. Навчатись тут було її мрією, життєвим кредом. Любов до літератури виникла не просто так: тато Марії – талановитий поет, що колить подавав великі надії на успішну кар’єру в царині літератури, але не склалося, бо побут, добробут, фінанси виявилися сильнішими проти аргументу творчого слова.

Чоловік вже десять років важко працює на будовах у Польщі, додому навіть у відпустку не навідуться, бо дуже важко далось розлучення з дружиною, мамою Марії. Але кожного року на Різдво дівчина отримує від тата листівку з черговим його віршем. Тато не розучився віршувати.

Мало хто знає Марію такою, як вона є насправді. Всі вважають її сірою мишкою, зацикленою на безглуздому римуванні, але це зовсім не так...

В її кімнаті звечора приготовані акуратні пакуночки з теплими речима – для хлопців, що в АТО; солодоші – для діток з дитбудинку; поруч, власноруч пошитий мішечок із зернятками – то вранці буде що птахам у годівничку насипати дорогою в університет. Дівчина не вважає себе ні благодійницею, ні тим паче волонтеркою, вона просто дуже хоче, щоб у всіх стало хоча б трішечки затишніше й миліше на душі. І Бог з ним, що у неї немає спільників, он в святого Миколая їх також спочатку не було.

Марія, посмакувавши черговою історією Андерсена, біжить на кухню, бо сьогодні вона випікає печиво – імбирне, медове, лимонне з пухкого, як сніг, тіста, за рецептом бабусі. Квартира, де вони з мамою мешкають, повниться чудом, бо коли за вікном похмурі зимові дні, ота випічка здається справжнім сонцем у долонях доброї дівчини. Частину печива вона несе старенькій незрячій сусідці, що живе напроти. Жінка бере навпомацки пригощання й промовляє: “Хай тебе Боженько береже дитинко!” Ще трохи печива дівчина пакує в наплічник, щоб завтра пригостити ним одногрупників, бо ж свята ідуть!!!

Грудневі дні завжди якісь особливі, повні святкових передчуттів, вони перекочуються, немов льодяники на язичку. Вранці Марія, почастивавши птахів зернятками, сідає у трамвай. Дорогою

перед нею пропливають розкішні колажі архітектурної панорами Львова, вона поспішає на заняття.

На перерві між парами дівчина викладає печиво і запрошує пригощатися, їй трошки незручно, боязко перед одногрупниками за свою таку несподіванку. Ніхто не поспішає куштувати домашнє печиво, бо то ж не веганський коктейль смузі, не суші від шеф-кухаря брендового ресторану, дбайливо доставлені кур'єром Glovo під двері рідного університету.

Зрештою до таці з печивом сором'язливо підходить хлопчина, куштує. І та його дегустація виглядає дещо дивно в очах решти Марійних одногрупників, бо хлопець весь такий дуже модний – таких найчастіше можна зустріти серед клієнтів дорогих брендових бутіків або у barber shop. Хлопця звати Тадей, він навчається в одній групі з Марією. Тадей – серце компанії, мрія красунь і просто улюбленець долі. Що він тут забув поруч з нею?...

...Марія і Тадей сиділи навпроти одне одного і загортали свої почуття, неначе святкові пакунки у пів поглядах, пів дотиках, пів словах. Ніжність у їхніх серцях проростала крихким мереживом сніжинок, тихо й тендітно, щоб часом не сполохати зародження почуттів.

А завтра ці двоє, взявшись за руки підуть “постити добро”: занести солодоші у дитбудинок; до старенької сусідки з повними пригоршнями печива і передноворічної радості; до церкви – подякувати Богу за Його безмежну Любов...

А потім Марія і Тадей неодмінно зупиняться на одній з засніжених львівських вулиць, щоб випити кави і скуштувати запашну булочку з корицею. ОДНУ НА ДВОХ.

Івахів Єлизавета
учениця 10 класу
НВК "ЗНЗ I-III ст. – ДНЗ" с. Лупівці

МІЙ ЗЕМНИЙ ЯНГОЛ, АБО ФЕНОМЕН МАТЕРИНСЬКОЇ ЛЮБОВІ

Образок

Я – Ліза. Мені п'ятнадцять. Одного весняного ранку я вирішила переглянути свій дитячий фотоальбом, поки матуся поралася на кухні. Старі світлини завжди нагадують мені зовсім безтурботне дитинство, у якому все було так добре, легко, лагідно та якимось по-дитячому тепло. Справді, дитинство не вічне, ми втрачаємо його, навіть не помітивши, коли це сталося...

...Ось я з уперше самостійно спеченими булочками. А тут із улюбленою лялькою... В обіймах мами і тата... З найкращою подругою... Поруч із щойно зліпленою сніговою бабою... Усміхнена Ліза (невже це справді я???) ще без зубчиків... Ліза під блискучою ялинкою... Ліза пасе курочок... Ось день, коли я побачила світ, – 30 березня... А це що?..

На зворотній сторінці фотоальбому – пожовтілий, трішки пом'ятий листочок (певно, ще тих часів!). Бачу його вперше. Але що він робить серед моїх світлин? Розгортаю обережно...

... Чекала довго я тебе,
Моя рідненька доню!
Вночі не спала, а завжди
Зверталася до Бога...

Просила, щоб подарував
Малесеньке дитятко,
Та не одразу Бог почув,
Бо знав: не буде гладко.
Потрібна ти була мені!
Молитвами благала.
І через роки... Бог послав
Маленьке янголятко...

Я одразу здогадалася, чий це вірш і кому він присвячений. Солоні сльозинки покотилися по щоках. У серці вирували різні почуття: сум і радість, втіха і якась світла туга... Як ніхто зрозуміла кожне слово, збагнула історію написання цієї поезії, причину її появи, геть усе...

Материнська любов таки найсильніша, найдовша, найвірніша та найщиріша за усі інші. Її потребує кожен, хто живе на цій землі. Вона, мов теплі обійми, мов калина в саду, що вічно цвіте й ніколи не всихає. Любов матері важлива для кожного, адже починає існувати із самого нашого народження (та й навіть до нього!), бо мама – абсолютний синонім до слова “любов”.

Мені невимовно шкода, що є такі дітки, які вже ніколи не зможуть відчутти безцінної ласки рідної матері. Їх не пригортає, не голубить вона, не каже: “Доню, я поруч, не сумуй... Ти у мене така красуня!” або “Синку, мама поряд. Я пишаюся тобою, мій соколе!...” Такі діти віддали б усе, щоб повернути свою неньку, виправити ті моменти, коли, можливо, образили її. Це могли бути необережні слова, необдумані вчинки, яких не варто було робити. І як шкода, що час неможливо повернути, не всі слова не забудуться, а вчинки назавжди закарбувалися у пам’яті...

Зважаючи на усе це, у відносинах з мамою я намагаюся стримувати емоції у складних ситуаціях. Та, зізнаюсь, не завжди виходить... Як прикро, що іноді зриваюся, злюсь, гніваюся, сперечаюся і розумію, що це неправильно. Жодна матір не заслуговує на таке ставлення від рідної дитини, а ми, на превеликий жаль,

усвідомлюємо це надто пізно... У материнській любові є щось незламне, вічне та міцне, що не дає терпцю урватися, а серцю розлюбити. Тому для мене вона – щось неймовірне. Не можу уявити, як важко моїй мамі слухати про мої проблеми, розчарування, переживання, витирати гіркі сльози та при цьому залишатися оптимісткою. І я майже впевнена, що в час, коли мене немає поряд, матуся тихенько тужить, сльози котяться одна за одною, потім зникають, не залишаючи ні сліду журби. А після всього знову бачу її усміхненою та радісною біля щойно зготованої вечері. Хіба це не диво?..

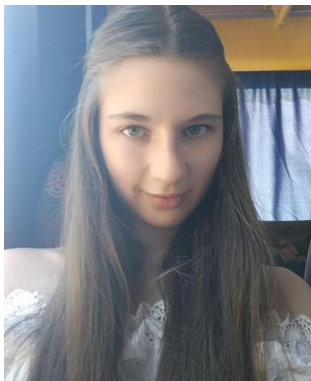
Тому іноді, коли моя мама погано себе почуває, я хочу віддати все, аби їй стало хоч трішки краще. У такі моменти я просто обіймаю матусю і подумки віддаю усю свою силу та енергію їй із надією, що це допоможе. Для неї я дитина завжди: вона завжди переживатиме, чи тепло я вдяглася, чи в мене все добре, чи скоро буду вдома і чи мене ніхто не образив. Це безцінно. А я іноді банально можу проігнорувати всі ці запитання, вважаючи, що вже нібито доросла, самостійна, що вже не маленька, не усвідомлюючи, як важко їй на душі... Мама – це єдина людина, яка любить мене просто за те, що я є, вона готова віддати своє життя, аби моє було кращим – це сильніше, аніж подвиги якихось найкрутіших супергероїв.

Моя мама – справжня чарівниця. Вона завжди знайде вихід із будь-якої ситуації. Здається, що у ній усе добро світу! Так, вона МАТІР... Ми з нею як подруги: у нас немає секретів, ми завжди радимося, разом радіємо з моїх та її успіхів і досягнень, вирішуємо проблеми, допомагаємо одна одній, підтримуємо. Я нічого від неї не приховую, можу завжди отримати слушну пораду і знатиму, що це точно спрацює. Про таке тісне, ніжне та відверте спілкування з матір'ю можна тільки мріяти. Як мені пощастило!

Кожна ненька заслуговує на повагу. Ми, діти, – вічні боржники перед нею, адже вона дала нам життя і любить такими, якими ми є. Вона любитиме нас навіть із найгіршими вадами, поганими звичками, ненайкращими друзями та сумнівними уподобаннями. І ми ніколи не зможемо її переобрати, так само, як і Бать-

ківщину. Я поважаю не тільки власну матінку, але й інших жінок, осяяних ореолом материнства. Це – неабияка праця, величезний досвід, безмежне терпіння та стальний характер. У них – незбагненна Божа сила, яка допомагає поратися з усіма труднощами, що трапляються за життя. Повага до таких жінок змушує мене стати на коліна та подякувати за існування добра на землі. Воістину, без них світ втратив би сенс, а любові стало б у рази менше...

Я швиденько піднялася з ліжка та побігла до матусі, захопивши дорогоцінний аркуш із собою. Вона, як завжди, була заклопотана на кухні – мила посуд. Без жодних слів міцно обійняла її, подивилась у зелені, немов густий ліс, очі й нарешті промовила: “Я так люблю тебе!..” Тоді ліс став світлішим, немов на нього ринула злива – котилися сльози. А з моїх очей кольору синього неба також накрапав дощик. Та це не були сльози суму, це – подяка Богові за найкращу на світі маму та випрошену її молитвами доню.

Корольчук Владислава

учениця 10 класу

Східницької ЗОШ I-III ступенів № 2

НЕВИДИМКА ІЗ ВІРШОВАНИХ РЯДКІВ

*Втекти подалі би від цього світу,
Не чути криків, шуму й метушні,
Й не стати жертвою отого гніту,
Що сіє біль і розбрат у душі.*

Продзвенів дзвінок – і в коридор висипали гурти хлопчиків та дівчаток, що дзвінко сміялися й про щось захопливо розмовляли одне з одним. У класі залишився тільки хлопець у старій поношеній куртці зі світло-каштановим волоссям та проникливими зеленими очима. Він щось зосереджено писав у своєму зошиті.

Назар ненавидів шум та всіляко уникав реалій цього світу, особливо – шкільного життя. І мова йде не про навчання, ні, адже хлопець обожнював книжки. Багатогодинне сидіння за підручниками було для нього зовсім не обтяжливим. Він ховався від своїх однолітків – злих та жорстоких дітей, єдиними забавками яких було приниження й насмішки.

Назар не розумів їх, тож природно, що не міг знайти нічого спільного бодай із кимось. Він не міг усвідомити, як можна годинами сидіти, втупившись у екран смартфона чи жорстоко побити того, хто самостійно не міг себе захистити. І саме це найбільше відрзняло його від інших учнів його класу.

Звісно, жити самотою, ні з ким не спілкуючись – надзвичайно важко, тому Назар ховався у своєму власному, вигаданому світі,

зазвичай залишаючись для всіх невидимкою. Душа його завжди прагнула пригод і випробувань, яких у реальності помітно бракувало, тому жив він зазвичай серед літер у своєму записнику. Там оживали незвичні істоти, а відважні герої потрапляли у найнеймовірніші пригоди. Ось і зараз хлопець захоплено вигадував свій новий Всесвіт, намагаючись втекти від реальності.

*За хмарами, за горами й морями,
Де не ступала ще людська нога,
Куди знайдете шлях лиш за вітрами,
Розкинулася смарагдова тайга.
Високий замок з довгими шпильями,
Грифонів крик і мавок тихий спів.
Принцеси тут живуть з богатирями,
Де всі пригоди – з найдивніших снів.*

– Привіт! – дзвінкий голос відірвав Назара від писання, і він неохоче підвів голову.

Перше, що помітив хлопець – величезні окуляри, що зовсім не личили дівчині, яка сіла поруч. Високий лоб, пишне волосся, скромно зібране у хвостик, гарні зелені очі, які ховалися за круглими скельцями. Дівчина, яку він ніколи раніше не бачив, була вбрана у білу кофтинку й довжелезну чорну спідницю, схожу на ту, що зазвичай носила їхня класна керівничка.

– Я – Вероніка, можна просто Ніка, – дівчина посміхнулася, й Назар ледь усміхнувся у відповідь, чекаючи на роз'яснення, із якого дива вона порушила його натхненне письмо.

– Я новенька, якщо ти не проти, посиджу поки тут, – голос Ніки здався хлопцеві приємним, та й сама вона не була схожа бодай на одну із тих балакучих дівчат, що зазвичай обговорювали бренди косметики біля його парти, тож він коротко кивнув і простягнув Ніці руку:

– Назар, – дівчина обережно потисла її, і хлопець відчув, наскільки холодні її долоні.

Наступної миті новенька вже вилетіла з хлопцевої голови й він поринув у свої вірші.

*Та в край цей раптом надійшла тривога:
Летить дракон – віщун усіх проблем,
І молять ті народи свого бога,
Щоб не спалило їх чудовисько вогнем.*

Сміх і голосні крики знову відірвали Назара від віршування. Цього разу поруч із їхньою партою зібралась ціла згряя хлопців і дівчат, які щось бурхливо обговорювали. Їх голоси звучали загрозливо і зовсім непривітно.

Ніка, що стояла поруч, ледь не плакала, намагаючись не звертати на них увагу, але один із розбишак раптом шарпнув дівчину за руку. Окуляри впали на підлогу, Ніка розгублено намагалася бодай щось побачити. Під загальний вибух реготу шибеник наступив ногою на величезні скельця – пролунав скрипучий хрускіт.

*Красуню-дівчину взяло воно у лапи,
Понесло крізь ліси в далекий край,
Та у страху затихли вої в латах:
Злякались ті, хто переміг не раз в бою.
Позаду всіх стояв Візник край шляху,
Його ніхто не бачив і не чув,
Усі минали бідного невдачу,
Тому й невидимим самотником він був.
Та в цю страшну годину смутку й жалю
Візник не побоявся ризикнуть.
Нічого не узяв з собою в даль він
Лише сміливе серце, спис і лук.*

Назар із неприхованим обуренням глянув на дівчину, яка одразу зрозуміла, що відбулося. Із її очей полилися сльози, одна за одною краплі котилися її щоками. Вона закрила очі руками... Усіх навколо ця подія, здається, лише потішила...

*Пішов тайгою і знайшов дракона,
І став на герць з чудовиськом страшним...
І полилась з дракона кров червона,
А тіло згасло світлом вогняним.*

Наступні миті Назар уже не пам'ятав, відчув лише, як пальці, стиснуті у кулаці, вдарилися об щось тверде. Далі – закривавлене

обличчя хлопчача, який зовсім не очікував нападу з боку “невидимки”, а сміявся разом з усіма. І – злякане обличчя Ніки, яка уже не закривала його долонями. У погляді її зелених заплаканих очей Назар прочитав щиру вдячність.

Хлопець зрозумів, що розбишака цього так просто не залишить і точно вдарить у відповідь, проте усе врятував дзвінок на урок.

Усі повсідалися за свої парти, чекаючи на вчителя. Назар сів на свій стілець, Ніка опустилася поруч. Із її очей вже не лилися сльози, вона відкрила підручник і намагалася щось прочитати, хоч це їй не дуже добре вдавалося без окулярів.

*Врятована красуня з синіми очима,
Візник прославився і згодом сів на трон.
Багатим королем став той хлопчина,
Потрапив у кохання він полон.*

Назар вийшов на вулицю, вдихнув свіже осіннє повітря й попрямував вулицею, розгрібаючи ногами опале листя. У голові був справжній рій думок, який він не міг вгамувати. Пальці ще досі боліли, пам’ятаючи сильний удар. У руці він стискав свій записник, у якому жив його уявний світ, де він ховався від реальності. Сотні рядків, серед яких йому було комфортніше, ніж у компанії своїх однолітків. Тут він міг бути ким завгодно, тут його чули та розуміли.

*Здобув прихильність гордої дівчини,
За неї здатен був убити всіх.
Він не боявся страшної різанини:
Героєм бути – це найкраща з втіх.*

Із роздумів Назара вивів дзвінкий голос. Його покликали на ім’я. Хлопець зупинився, обернувся і побачив Ніку, яка бігла позаду.

– Назаре! – дівчина була захекана й втомлена бігом, який важко давався їй без окулярів. Обличчя іще досі було червоне, плач залишив на ньому свої сліди.

– Дякую тобі! – видихнула вона, і у її погляді Назар побачив справжнє захоплення.

І тут він зробив те, про що не подумав би, напевно, ніколи, – обійняв Ніку, відчувши долонями її білу кофтинку.

Коли Назар трішки відсторонився від дівчини, вона широко посміхалася.

– Може, пройдемося разом? – запропонувала вона, і хлопець кивнув.

Увесь вечір вони гуляли парком, кидаючись одне в одного кольоровим осіннім листям, розмовляли про усе на світі. Лунав лише щирий, дзвінкий сміх. Хлопцю й дівчині було надзвичайно весело та цікаво разом, а списаний Назаровими віршами записник лежав на самому дні його рюкзака. Назар зрозумів, що аж тепер він, під впливом нових почуттів, зможе жити у реальному світі. А той вигаданий залишиться у минулому...

Сольвар Анастасія
учениця 10 класу
Сокальського ліцею № 1
імені Олега Романіва

ДЯКУЮ ПРАДІДУСЕВІ, ВІСТОВОМУ УПА “ТИША”

Нарис

Історія народу складається з історії окремої сім'ї. У кожній родині були трагічні долі, були розстріляні, знищені, замордовані. Пам'ять про них має бути не тільки в наших серцях, вона не має залишатися в минулому, має жити в майбутньому.

Ця історія не поодинокі, не зовсім весела, але дуже важлива для мене. Останнім часом дуже багато говорять про патріотизм, служіння Батьківщині, обов'язок перед нею. Кожен розуміє ці слова по своєму. У кожного своя віра і правда. Але знаю, “Україна має бути Українська”.

Свого прадідуся Йосипа Апонюка я не пам'ятаю. Знаю, що він дуже тишився, коли я народилася, завжди повторював: “Ось кому тепер я передам все, що знаю, розкажу свою історію”. Та не судилося. Він помер рівно, коли мені виповнилося один рік. Хоч, кажуть, що в такому віці ніхто нічого ще не пам'ятає, бо це ще несвідоме життя. Але, напевно, це тепло душі мого прадідуся передавалося через теплі його руки. Мама завжди розказувала, що дідусь міг годинами мене тримати на руках. Мабуть, оце тепло рук настільки ввійшло у мене, просякло мій мозок, вкорінилося й поселилося на довгі роки мого життя. Я завжди хотіла розповісти про це тепло – мого рідного дідуся.

По собі залишив лише спогади та книги, які дуже любив. На світлинах – це сивочолий, худорлявий, маленького зросту дідусь з усмішкою та щирими очима. Нещодавно доля звела мене з його “другом по далекому Сибіру” Михайлом Куцябою, який передав мені невідомі сторінки з біографії мого прадіда.

Йосип Апонюк народився в сім’ї стельмаха на Радеківщині. Любив читати, цікавився історією України та географією. У сімнадцять років (1942р.) разом із друзями пішов пішки до Львова. Там потрапив до рук німецької поліції і був вивезений на роботи в Німеччину. Через деякий час молодих хлопців відібрали на вишкіл для воєнізованої охорони, пообіцяли, що відправлять охороняти нафтові свердловини в Карпатах. Юнаки зраділи, адже це була можливість повернутися на рідну землю.

Після п’яти місяців навчань Йосип потрапляє до Станіслава (Івано-Франківськ), а згодом – у Борислав. Потім було ще кілька воєнізованих вишколів та робота в Югославії. І ось в 1943 році довгоочікувана відпустка. Хлопець повертається додому, де зустрічається з членами ОУН. Там знайомиться з ройовим “Гонтою” та стає замісником ройового військовика “Богуна”. Вже в жовтні їх група перетинає Австро-Російський кордон. Почалися підпільні будні, військові заняття, мандрівне повстанське життя. Відбувалися сутички як з більшовицькими партизанами, як німецькими окупантами, які вбивали людей та палили села. Так група “Галицька” дійшла до повстанської столиці – містечка Колки і далі рухалися у східному напрямку по поліських дорогах. Часто робили вишколи, адже до повстанців приєднувалися нові люди.

На свято Покрови перейшли кордон по річці Случ та прибули на терени Східної України. У їхні задачі входило: будувати криївки, заготовляти продукти та повстанську літературу. Дійшли майже до лінії фронту. Після короткої наради, був наказ, щоб поверталися назад іншою дорогою. Вдень і вночі по шосейній дорозі рухався німецький транспорт, який відступав. Вони перейшли другу фронтову лінію і мали заховатися в селі й перечекати поки перейде фронт.

1 січня 1944 року Йосип з хлопцями зустрів на горищі одного доброго господаря під звуки кулеметних черг, ревіння танків та

катюш. Вже на другий день вони були змушені далі відступити, так як господа була записана під штаб. Удень вони ховалися в скирті соломи, а вночі йшли. Різдво зустріли в покинутій солдатській землянці. Під вечір, побачивши, що німецькі машини виїхали з села, пробралися туди. Одна господиня прихистила, нагодувала. Там вони пробули до Йордану. Коли спав мороз, знайшли хату зв'язкової Галі, в якій і залишилися. Тієї ж ночі всіх хлопців пов'язали.

Почалося слідство, Йосип спочатку перебував в Новоград-Волинську, а потім – в Славуті. Суд відбувся 2 квітня. Ройовому – вища міра покарання, трьом за співпрацю зі слідством – вісім років, а Йосип і ще четверо хлопців отримали десять років тюрми і п'ять висилки, без права реабілітації. Потім етап в Житомирську тюрму, далі в Харків на пересилку в Солікамськ. Коли наступила зима, до табору почали прибувати нові етапи. Тут були і польські жовніри, “власівці” і ті, хто повернувся на батьківщину з німецького полону. Крім “наших” хлопців у таборі Йосип зустрів, навіть свого слідчого.

У ту холодну зиму Йосип захворів на двостороннє запалення легень. В таборівій лікарні його вже хотіли рятувати, але вирішили дочекатися до ранку. Хлопець вижив, і лише тоді почалося лікування. Важка праця на погрузці барж, лісоповалі підірвали слабке здоров'я юнака.

З 1950 по 1954 роки перебував в Караганді, де будував житлові будинки. Потім два роки спецпоселення в місті Петропавловськ. Далі переїхав в місто Прокоп'євськ Кемеровської області на спецпоселення до родини. Працював на шахті. Тут знайшов свою долю (дружина Стефанія була виселена за те, що брат був в УПА) і в 1958 році одружився.

В 1962 році з родиною переїхав в Україну. Оселився в Сокалі, де прожив все своє подальше життя. Помер 31 травня 2006 року з надією, що може колись Україна визнає його на державному рівні борцем за Волю України.

Завжди хотів бачити Україну – Українською, в повному розумінні цього слова.

Дякую прадідусеві за працю, за віру в Україну та незламність духу. За той енергетичний зв'язок поколінь.

Кулька Ілона
учениця 9 класу
Бродівської СЗОШ № 2

МАГІЯ ГІРСЬКОГО РІЗДВА

(уривок)

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

Почалось це напередодні Різдва. Навкруги зима холодна панувала в альпійських горах. Вони були вкриті сніговою ковдрою, і ніде не було видно жодного людського сліду. Небо було густо вкрите хмарами, лиш де-не-де крізь них пробивалося проміння сонця, яке було трохи вище за горизонт.

І лише десь там, внизу, ближче до міста, стояла велика цегляна хата, у якій жила маленька дівчинка Софійка з батьками. На вигляд було їй рочків сім-вісім... У сім'ї вона найнетерплячіша з усіх, проте вигадлива, творча і креативна дитина. Ну і, звичайно ж, Різдва вона чекала найбільше!

До свята залишалось близько двох тижнів, тому Софійка почала писати листа до Санта-Клауса:

Любий Санта-Клаусе!

Мене звать Софійка і я щорічно пишу тобі листи... Увесь рік я старалась бути чемною та допомагати мамі з татом, тому я, як і решта діточок, прошу у тебе різдвяного подарунка. І хоч кожного року я прошу тебе цукерок чи мандаринів, то в цей раз попрошу дещо незвичне... Розумієш, я знаю, що ти справді існуєш, і ніхто не переконає мене в протилежному, бо ти – і є справжнє диво. Але мама з татом не вірять в чудеса чомусь. Тому все, що я від тебе

прошу, – подаруй мені... Диво! Справжнє, не пластмасове. Щоб саме це Різдво було незабутнім. Люблю і з нетерпінням чекаю Софійка!”

Гарно цей лист вона згорнула і поклала не там, де завжди, а на підвіконні дерев'яного віконця на горищі.

Минали дні за днями. По декілька разів Софія піднімалася на горище і перевіряла, чи не зник часом її лист? Але очікування були безрезультатними. Дівчинка до останнього вірила, що Санта-Клаус справді існує, і що з часом його ельфи заберуть її листа, але потім у неї закрадалися тривожні думки: а що, якщо мама з татом постійно листа забирали, а цього разу вони просто знайти його не можуть, от він і лежить тут...? З такими думками та із сумним обличчям вона щоразу спускалася до себе в кімнату.

Настала ніч... Усі лягли спати... Крім Софійки. Вона крутилася з боку на бік, але так і не могла заснути, усе думала: “Ну, не може ж такого бути, що дива не існує, так? Воно існує, просто у ельфів Санти якісь проблеми у дорозі, або вони не встигають усі листи забрати, усяке ж буває, чи не так?” Але раптом здійнявся сильний вітер, заметіль, нічого не видно було, такі сніги. Усі ялинки навкруги гнуло, деякі почали навіть тріскати та падати одна на одну... Вітер усе змітав на своєму шляху, не залишаючи нічого. Добре, що наша хатинка стоїть міцно й непорушно, їй нічого не загрожує!

Але на горищі діється щось не те... Вітер раптово увірвався у стареньке вікно, і нічого не торкаючи, забрав із собою лише одну річ... Листа. Куди він подівся, куди його занесло – нікому не відомо.

Світає... Щойно почали співати своїм срібним голосочком птахи, село прокидається... А наша Софійка солодко спить. Все-таки її можна зрозуміти, десь із годинку вночі не спала... А тут ще й таке робилося, як взагалі можна просто спати?!

Ішла година, друга, третя, і десь аж о десятій годині Софійка прокинулася. Ну, звичайно ж, найперше вона мерщій у своїй зимовій піжамці з оленями помчала на горище. Прибігла до вікна, озирнулася, і... Що тут робилося? Стілець перевернутий догори ногами, стара скатертинка, яка ще вчора лежала на столі, зараз чомусь опинилася на підлозі – усе лежить не на своєму місці, а лист... Взагалі щез. Софійка нічого не зрозуміла, крім того, що хоча би хтось прочитає цього листа.

РОЗДІЛ ДРУГИЙ

Незважаючи на всю цю нічну пригоду, Софія мала пречудовий настрій, оскільки розуміла, що саме сьогодні – день, коли настав час прикрашати дім до свят. Щоправда, батьки поїхали в центр міста купувати різдвяні прикраси та головну героїню свята – ялинку. Тож Софійка залишилась вдома сама, та вона не боялася, а навпаки – з веселим настроєм хутчіш побігла по гірлянди. По всьому будинку тупотіла ніжками та розвішувала прикраси. І от-от повинні приїхати батьки, як Софійці залишилось лише підготувати ялинкові прикраси. Скоріш побігла на горище і під великою купою хламу знайшла скриню, якої ще не бачила. Воно і не дивно, адже сім'я переїхала сюди тільки влітку, то мабуть ця скриня залишилась від попередніх жителів. Наша допитлива героїня хутчіш відчинила це, але чомусь скриня була не замкнута, хоча присутній кодовий замок. І що вона побачила?! Ціла скриня великих та яскравих ялинкових кульок різного кольору, але... Щось відрізнялося від інших прикрас. Щось дуже велике й позолочене. Це виявилася ще одна кулька, але якась особлива. Софія взяла її в руки і почула якийсь дивний звук. Коли вона її потрясла, то зрозуміла, що всередині щось є. Щоправда, до цієї іграшки була прикріплена записка: “Розбий, коли знадобиться”. Та, на жаль, дівчинка не побачила її і одразу розбила кулю вщент, щоб зрозуміти, що лежить всередині. І серед осколків лежить... Ключик! Маленький золотий ключик. Та Софійка так любить різні прикраси, що подумала, що це кулон. Вона прив'язала до нього мотузку та почепила собі на шию. Але Софійка навіть не підозривала, що це за ключик... А тим часом...

Панчишин Анастасія
учениця 9 класу
Школи ОЗЗСО “Дублянська ЗОШІ-III
ступенів імені Героя України
Анатолія Жаловаги”
Жовківської районної ради
Львівської області

В ЗООПАРКУ

Де побачити, вгадай-но,
В місті можна *little tiger*?
Так, лише у *Zoo, of course*.
Там зустрінеш *pony horse*.
Їсть банан *a funny monkey*,
Сухарі – упертий *donkey*.
Глянула *cheetah* картата –
Мчить повз *zebra* полосата.
Goat до струмка припала,
Hang на дереві *koala*.
Wolf голодний гризе кісті.
Camel кличе діток в гості.
А руденька хитра *fox*
Заховала *chicken* в бокс.
Скаче гучно лев сердитий –
Міцно звірів Цар закритий.
Panther гострить кігті довго.
Rhino землю рие рогом.
Crocodile у річці вчений,
Близько не підходь до неї!

Fish ласує *polar bear*.
Десь тремтить вухань, *a hare*.
Гордо ходить *giraffe* там,
Leaves з дерев високих “гам”.
Мед з’їв *bear* клишоногий,
Бродить *deer* круторогий.
Elephant облива водою.
Дуже весело з тобою
Провели разом *weekend*.
Всі щасливі! *Happy End*.

Вечір сиві вуса розчесав,
Усміхнувся й тихо всім сказав:
“Добрий вечір! Час заплющить очі!”
Втомлене малятко спати хоче.
Ніч – чудова чарівниця –
Підкралася тихо, мов киця.
Запалила ясні зорі,
Як ліхтарики казкові.
Місяць визирнув з-за хмарки,
У ліжечку дуже жарко.
“На добраніч!” – тихо мовив,
Колискову хороводив.
Потім знову заховався,
В жмурки з зіроньками грався.
Засвітив яскраво згодом,
Зник з дороги увесь морок.
Я дивилась у нічне віконце,
Думала: “Коли вже встане сонце?”
І, напевно, так я захопилась,
Що пізніше сонечка збудилась.

АЛЕРГІЯ НА НАВЧАННЯ

Алергію на навчання
Я зустрів у нас у домі,
Як поніс я торт з бананом
Дорогій сусідці Томі.
Бліда й сумна
Вона сиділа на дивані.
Був шум – це Тома
Книжки топила у ванні.
Коли заходили у кухню,
То в різьблену шухляду
Ховала Тома олівці,
Щоденник і помаду.
Біда у Томи завелась:
Тепер їй до науки – зась!
Не посадиш її до столу,
Як про навчання заведеш розмову.
Розгадати було складно:
“Де ж поділися знання?”
Та це ж ця злюща Алергія
Закрила шлях до пізнання.
І я лише тоді згадав,
Колись мені дідусь казав:
“Я уже не молодий, старію.
Вуса і борода сивіють.
Всього багато забуваю,
Історію цю добре пам’ятаю.
Давним-давно жила царівна,
Відома всім як Незнанівна.
Хотіла вона забрать собі
Набуту мудрість планети Землі.
Створивши Алергію на навчання,
Забрала наші всі старання.
Сховала їх у скриню золоту,

Та як умовити царівну ту лиху,
Дати рецепт проти Алергії,
На нього покладали всі надії.
Але сміливців не було.
І не наважився ніхто
Перечити лихій царівні,
Що полонила знання чарівні.
Алергія кращала щомиті,
Збираючи мудрості всі оксамити ...”
Алергія на навчання
Майже всюди розвелась.
Вже страждає Аня, Клара
І відмінник наш Юрась.
Побороти треба лихо!
Тож подумайте самі:
Якщо кожен буде вчитись,
Переможемо сили злі!

Сірська Марія

учениця 9 класу

лицею № 1 м. Львова,

вихованка літературної студії

“Галиця”

У ПОВІТРІ МРІЙ

Довкола все – гармонія, краса...
Чудовий день. Ліси й степи – казково.
Світанок. Тихо. Вранішня роса.
Мандрівка ця безкрайня й кольорова.
Усе цвіте. Весна. Луги. Сади.
Шепоче Всесвіт ніжну колискову.
Немає кращого: ти впевнено іди
У ноги, що лунають знову й знову.
Та раптом чуєш...бах...єдина мить,
Усе змінилось назавжди й ніколи!
О, що за грім так радісно гримить?
І звідки взялись ці гарячі шторми?
О, що за день кидає запитання,
І що за ніч вбиває час життя?
Коли почуємо криве зізнання?
Коли у людства з'являться серця?
Коли душа почує тихі крики?
Коли розбудить вічність дивний жах,
Й туман цей сірий, темний і безликий,
Забуде про вчорашній сон і страх?

Я бачу, як світліють ранні зорі,
І чую, як зникає ця роса.
Привітне слово мовлю хвилям в морі,
Дивуюся, яка цей світ – краса.
Й сама тікаю у пориви вітру,
Я розчиняюсь у повітрі мрій,
Я відчуваю кожен порух світла,
І падаю у темряві стихій.
Посеред глибини немає снігу,
Немає там ні шторму, ні грози.
Отямся зараз – потім буде пізно,
Своєму серцю правду розкажи.
Розчисть безодню від дощу й морозу,
Відкрий ілюзіям новий портал,
Перетвори в реальність ніжну прозу,
І думку ту, й ідею, й ідеал...

УКРАЇНІ

I

Мріє вітер у тумані про щасливу долю,
Буйно віє у широкім лані, борючись за волю.
Та не тільки вітер за ту волю бореться,
Не єдиний за ту долю молиться.
Бореться за волю Україна,
А вона іще така дитина!
Важко битися з дорослими
У холодні зими і похмурі осені.
Та найважче в боротьбі себе не вбити,
І дитячий сміх не загубити.
Інколи, здається, вже згубила,
Та лелека знов розкрила крила.
Інколи, здається, вже ожила,
Та насправді – ворога нажила.
Чути вулиці дикі крики й автомати,

А вона не знає з якої біди почати.
Повсюди сліди давньої крові,
Вирує ненависть замість любові.
Корабель не розправляє вітрила,
Зникла кудись та древня сила.
Загубили правду десь у полі,
Соловейко вже не хоче волі.
Кривди і жаху вже доволі,
Ми хочемо кращої долі.
Україно, рідна, люба, мила,
Що з собою Ти зробила?
Так себе тепер занастила,
Не відміє навіть море, мила.

II

Але я Тебе нікому не віддам!
Не відміє море, то відміє океан.
Вірю, ще засяє сонце хоч би трішки.
Знаю, не впадеш попри всі підніжки.
Вгору піднімешся на орлиних крилах,
З'явиться у Тебе та могутня сила.
Ти злетиш у небо, як щасливий сокіл,
У твоєму серці будуть мир і спокій.
Зникнуть з неба чорно-білі хмари,
Утечуть далеко сірі всі примари.
Нам потрібно просто зупинитись,
Доброті та чесності відкритись.
І здійснити всі свої бажання,
Погасити світло вічного чекання.
Розпочати буде дуже важко,
Нам всміхнеться синьо-жовта пташка.
І підніме світлий дух надії,
Змусить вірити у наші мрії.
А якщо ж захочеться здатись,
Згадай, що дитина не буде сміятись.

Треба спершу ту пташину полюбити,
Аби їй було заради чого жити.
Та всім щирим серцем захотіти
Її світлу радість воскресити.
Головне – це зазирнути в очі страху,
Тоді ніколи ми не зазнаєм краху.
Об'єднатись, вірити, боротись,
Щиро за неньку свою молитись.
Україно, рідна, мила,
Ти для мене краща з всіх,
Я найбільше всього хочу
Чути твій щасливий сміх!

Федорчук Роман

учень 9 класу

Львівського фізико-математичного
ліцею

#STUS

(уривок)

Україна починається з тебе.

В. Чорновіл

Сім'я вечеряла мовчки. Олексій колупав виделкою неїстівний шпинат, і понуро згадував про сьогоднішні події. Батько спробував розвеселити хоча б молодшого сина, проте той швиденько запив салат склянкою холодної води, і шмигнув у свою кімнату.

– Дмитре! – окликнула його мама. – А хто тарілку до посудомийки донесе?

– Ну мам, занеси ти! – висунувся молодший з кімнати, на ходу включаючи смартфон. – Я ж майже завжди заношу!

– Останній раз! – пригрозила мама, і понесла тарілку у протилежний кінець кухні.

– Як там у школі? – спитався батько, потираючи шию.

– Нормально. – буркнув Олексій, і зробив мужню спробу ковтнути ще трохи шпинатного салату. – Остап сьогодні в блогі виставив, як він у горах на лижах катається. Міша, той взагалі вже лайфхаки про ялинки записує. Ще трохи, і я з Джмеликом залишимося єдиними в класі, хто не має блогу.

– Ти вже мені з тим блогом набрид. – зітхнув батько. – Казав же: поки я не розберуся з своїми справами, щоб допомогти тобі все

налаштувати, блогу не буде! Ти вже жити без тих ваших молодіжних штучок не можеш?

Олексій похмуро зітхнув, і закинув до рота ще порцію шпинату. Говорити з татом про блог він не хотів.

– Так що там в школі? – настоював на своєму тато.

– Так кажу ж, все нормально! – відповів Олексій – Навіть Семен вірша на літературу вивчив, а Джмелик теореми три довів, все як звичайно.

– А що там з дівчатами? – хитро спитала мама.

– Це вечерея, чи допит?

– Не бійся, такі самі, як і були. – Буркнув Олексій, і одним разом ковтнув весь шпинат на сьогодні.

З кімнати Дмитра почулися якісь треки, двері прочинилися, і він, радісний до неможливого підскаочив до свого старшого брата.

– Дивися! – ледь не проспівав він. – Мене сам Негг Trochim лайкнув!

І справді, під коментарем до його останнього відео “Розпаковка Кальорового набору для різання”, що складався з кількох слів: “Негг Trochim, я тебе абажаю, абажаю, абажаю...”, стояв лайк від власника каналу.

– І? – спитав Олексій.

– Що і? – Надув губки Дмитро. – Не всі діти такі щасливі, що можуть розпаковувати нові іграшки і проводити обзори кожен день!

– І не кожні батьки стільки на цьому заробляють. – додала мама. – Біжи подивляйся, завтра тобі вставати рано!

– І все таки, цікава думка... – сказав батько, коли за молодшим закрилися двері. – А скільки платять за рекламу... Це великі гроші.

– Хочеш почати щось подібне з Дмитром? – усміхнувся Олексій – Та він обома ногами за! От якби ти ще про мій блог задумався...

– Так! – батько ледь підвівся, і подивився на сина. – Давай поговоримо про твій блог.

– Нарешті, я думав, помру від старості, чекаючи на цей момент.

– Так от, зроблю я тобі той блог, проте є одна умова... – батько хитро усміхнувся. – Ти будеш віддавати мені тридцять відсотків від заробітку.

– Добре, домовилися – швидко сказав Олексій. Сперечатися про розмір відсотків він не хотів.

– А, і ще! – ніби згадав батько. – знімати будеш на “общепонятном”. В кімнаті стало тихо.

– Так! А що ти хотів? – батько підсунувся ближче до сина. – Ти думаєш, що зможеш отримати хоча б тисячу підписників на україномовному ютубі? От і я не думаю. Тому будеш знімати російською. На якісь загальні теми. Ніякої політики, і тим більше, націоналізму, а то знімуть монетизацію. І ще потрібно зробити тобі патреон.

Олексій переборов бажання нахамити батьку, і вступився в підлогу. В його душі зараз боролися два різні бажання: поступити правильно або завести блог. Врешті, бажання вести свій блог перемогло, і він сказав:

– Домовилися.

Батько з радістю потис йому руку

– Ховаємо зошити і дістаємо подвійні листочки! – оголосила математичка Горпина Іванівна, і почеберяла до шафи з контрольними завданнями.

Всі в класі забурмотіли, ховаючи товсті конспекти, і крадькома перевіряючи шпаргалки під колінами і в руках. Джмелик, який сидів біля Олексія, тільки фиркнув. Він був математичним генієм, переможцем кількох олімпіад і взагалі улюбленцем Горпини Іванівни, яку всі позаочі називали Т-1000 через її вміння непомітно просочуватися тобі за спину і тихо говорити голосом твого товариша, що сидить позаду, паралельно грозячись йому лінійкою. На цю обманку досі куплялися всі, хто мав шпаргалки, бо вони одразу діставали і передавали їй речові докази, за що одразу й отримували галочку чорною ручкою на роботі – мінус бал.

Списати безпечно в неї можна було лише тоді, коли вона ловила когось іншого, тому всі, хто мав хоч краплю глузду, мушили зачекати на того, хто попадеться першим.

Серед учнів класу навіть проводилося голосування на цю тему. Найбільше голосів отримав Богдан “Казанок”, який кілька тижнів тому попався з телефоном і видав свою вікопам’ятну промову про штани під прямим кутом, а також доповіддю на тему видатного німецького математика Архімеда, який створив силове поле й дослідив силу землі, надлишок якої і досі спостерігається в огірках, якими, до речі, можна сміливо лікувати головний біль, це явище було досліджене іншим видатним американським вченим, паном Попівським, який недавно отримав Нобелівську премію з медицини.

Це, звісно, не всі з його, воістину, геніальних думок (З поміж яких також вирізняються: Ліфт на Марс, що пересувається по землі на коліщатках, а також розповідь про наднові американські снайперські гвинтівки, кулі яких можуть перетворюватися, увага!, на воду, щоб летіти до цілі з більшою швидкістю), проте за цими двома можна скласти про нього окрему оповідь, головними героями якої будуть також фізик Олександр Константинович, уже знайома нам Т-1000, завуч Юліанна Павлівна, а також завгосп Курча Нога і половина класу.

Олексій поглянув на завдання. Особливо нічого складного. Проте он як ззаду нього Сашко трудиться – видно, йому не так вже й легко. Він записав перше завдання, і почув ззаду характерний звук лінійки – хтось попався. Він повернувся і побачив перелякане обличчя Казанка, в зошиті якого вже стояла жирна галочка. Всі інші гарячково списували. Олексій скосив погляд на роботу Джмелика. Той дописував уже третє завдання.

Раптом Олексію саянула геніальна ідея для блогу. Він начисто забув про контрольну, витягнув чистий листок і почав писати щось дрібним нерозбірливим почерком. Він згадав про контрольну лише хвилин через десять, коли Джмелик штовхнув його і кивком вказав на пусту роботу перед Олексієм. Той спам’ятався і продовжив вирішувати завдання.

Майже завжди, коли Олексій приходив додому, він спотикався об коробку якоїсь з іграшок, на яку робив огляд Дмитро з татом. Так було і цього разу. Він спіткнувся, ледь зайшовши в кухню.

На цей раз це була якась іграшкова стоянка, велика, і, вочевидь, дорога, бо на полиці, де мама здебільшого клала свою обручку, коли мила посуд, тепер красувалася пачка банкнот. Олексій зітхнув і поплентався до холодильника.

Відколи Дмитро почав проводити розпаковки, їх холодильник був забитий доверху, проте їсти йому вже ніхто не готував. Мама постійно бігала по нових іграшкових магазинах, а батько звільнився з роботи, щоб допомагати Дмитру записувати ті нескінченні ролики на ютуб.

От і зараз, з вітальні, яка тепер служила як студія запису роликів, долинали буркотіння батька і веселий голос Дмитра, а також звуки іграшкової стоянки. Олексій витягнув з холодильника курячі нагетси і лапшу швидкого приготування і поставив їх готуватися на плитку.

Поки обід кипів, він дарма часу не гаяв, приніс з коридору рюкзак (вдруге ледь не перечепившись через коробку з-під стоянки) і сів за уроки. Скоро були канікули, тому особливо багато домашніх завдань їм не задали, окрім хімії. Хімічка, Надія Миколаївна, була найбільш ненависною особою в школі, окрім хіба завуча і за сумісництвом вчителя трудового навчання, Йосипа Олександровича (якого поміж собою учні називали Йозефом Геббельсом).

Вона вважала, що канікули створені для відпочинку, а навчальний період – для роботи, тому основна лавина домашніх завдань йшла саме від неї. Олексій перегорнув сторінку.

Хімію він любив, поки у них був вчителем Мирослав Ярославович. Він був добрим дядьком, пояснював легко і ніколи не давав багато домашніх завдань. Проте в нього були якісь проблеми зі шлунком і лікарі порадили йому більше відпочивати, тому він звільнився і переїхав у Штати, кудись у Техас до своїх родичів-фермерів.

А тепер хімія була важка, експериментів вони вже не ставили, а лише писали рівняння і підтискали під себе хвости, коли вчителька проходила повз. Двері в велику кімнату відчинилися і звідти вийшли батько і Дмитро. У молодшого брата був втомлений вигляд, проте батько усміхався і навіщось вертів камеру в руках. Олексій кивнув обом і продовжив розв'язувати хімічні рівняння.

– Ми з Дмитром підемо у “Іграшкові Мандри”. Знімемо блог про те, як вибираємо канцелярське приладдя в школу. А ти тут теж не дуже розлежуйся, роби уроки, можливо, знімеш до свого каналу ще щось.

– Може дав би чогось малому з'їсти перед тим? – сказав Олексій, вимикаючи плитку.

– Та ні, я з ним потім в Мак зайду, візьму йому чогось. Хочеш, і тобі прихоплю чогось?

– Та ні, дуже дякую.... – Олексій виклав лапшу і нагетси на тарілку, і почув, як за батьком зачиняються двері.

Він смачно попоїв і закрив хімію. Вона все одно була не на завтра, а робити її він не мав бажання.

Олексій сховався у свою кімнату по ноутбук, ввімкнув його у розетку на кухні. На екрані висвітився логотип фірми, і ноутбук завантажився. Олексій швиденько зайшов у браузер, а з нього – в ютуб. На його останньому відео зібралось вже біля двох тисяч переглядів.

Олексій відвернувся. Йому досі було соромно за цей його блог, за те, що він знімає російською, а головне за те, що 93 % його глядачів були з України. Причому вподобайок на його відео було досить багато, виходить, людям подобається такий контент.

Він поколупався в одній з папок і знайшов те відео, що було записане ще тиждень назад – відео українською. Він давно хотів викласти його в мережу, проте не знав, як на це відреагує батько. Рука Олексія завмерла над кнопкою “Викласти”. Спливло кілька хвилин і Олексій, відвернувшись, натиснув: “Видалити”.

До кінця перерви залишалося десять хвилин, і половина класу носилася туди-сюди коридором, весело збиваючи з ніг одне одного. Олексій ніколи не приймав участі у подібних гулянках, він надавав перевагу читанню книжок в класі. Проте на цій перерві він вирішив скласти компанію Джмелику, який сумно стояв біля вікна.

– Все добре? – спитав він, сідаючи на батарею біля нього.

– Так, краще не буває! – огризнувся Джмелик, і відвернувся. – Проблеми в мене. Великі.

– З батьками?

– І з ними теж. Але тут я сам винний. Дурень. – Джмелик постукав себе по голові і невесело посміхнувся.

– Грошей в борг взяв? – здогадався Олексій.

– Якби ж то. – зітхнув Джмелик. – Математика мене підвела. Переміг в олімпіаді, на свою голову. Тепер мене без вступних іспитів приймають в якийсь ліцей, з математичним нахилом. Батьки раді, а я чиню спротив як можу. Але ти ж знаєш дорослих: як щось сказали – закон.

– Знаю... – зітхнув Олексій.

Пролунав дзвоник на урок, і друзі поквапилися зайняти свої місця у класі. Зараз була українська література, і оскільки завтра починалися зимові канікули, урок був, радше, філософським, щось на тему національної свідомості. Олексій був заглиблений в свої проблеми, що навіть не слідкував за темою розмови, проте чітко почув, коли вчителька сказала таке:

– Чи може ще хтось навести приклад, коли національною свідомістю пожертвували у вигоду якимось іншим інтересам?

Руку підняв Стецько, найбільший підлабузник і ябеда в класі.

– Так, Степане?

– Олексій! – викрикнув він. – Завів блог російською і отримув з нього бабло!

Весь світ поплив перед очима Олексія, так влучно і чітко Стецько висловив все, що морально знищувало його вже кілька місяців. Він ледь не розплакався від образи, проте вчасно почув ще один вигук Стецька:

– Можете його спитати, як прийдете в їхній клас!

Говорили, вочевидь, не про нього, а про Олексія Кабаненка, з паралельного класу, який теж мав подібний блог. Проте сором, який він відчув в той момент, коли на весь клас оголосили його слабке місце, був незабутнім. Коли урок закінчився (на щастя, він був останнім), Олексій схопив рюкзака і кулею вилетів з класу, не попрощавшись навіть з Джмеликом.

Вдома на нього ніхто не чекав. Тато, мама і Дмитро ще вчора поїхали в Польщу, знімати відео про польський магазин, контракт з яким недавно дуже вигідно уклав батько.

Олексій відкрив двері, роззувся, шпурнув рюкзак в свою кімнату, забіг на кухню, і сторчголов полетів вниз через якусь коробку з іграшками. Чортихнувшись, він підвівся, і з жахом побачив, що розбив собі носа. Він знеможено опустився на підлогу. На кухні панував безлад, брудні тарілки скопом стояли в раковині, а купка книжок, які він збив, коли падав, розлетілися по підлозі.

Найближче до нього лежала коричнева книга без ілюстрацій. Він схопив її і відкрив будь-яку сторінку навмання. *“За своєю душею треба стежити так само, як за тілом. Коли я був у Твоєму віці, то регулярно влаштовував собі сповідь: що ти зробив за місяць чи два доброго, що злого. І картав себе за недобре. І виробив був добру здатність – дбати про душу. Чиста, світла душа – то запорука людського здоров’я. І завжди приємно було згадати все, що ти зробив доброго. В. Стус.”*

Олексій знову мало не розплакався. Як це все, при всьому бажанні, виправляти? Видалити відео? Сказати батьку про бажання закрити канал? Плюнути на це все? Олексій підвівся і сів за стіл з ноутбуком. Способів виправити цю ситуацію було багато, проте він про них не думав. Олексій вирішив спробувати свій. Він підєднав камеру, усміхнувся до неї, і почав говорити:

– Всім привіт, мої дорогі підписники, мене звать Олексій, і сьогодні я хотів би поговорити з вами про Василя Стуса...

Вовчук Єлизавета

учениця 8 класу

СЗШ № 68 м. Львова,

вихованка літературної студії

“Галиця”

ПОКЛИК МОРЯ

(уривок)

Море сьогодні зовсім не спокійне. Великі хвилі скидають на берег сотні мушель і морських водоростей. Можливо, це русалкам щось не до вподоби. Берег моря пустий, бо жодна людина не хоче плавати в таку погоду.

Звісно, русалок не існує, але це море було останнім часом дуже дивним.

Кажуть, що тиждень тому наш сусід пішов на риболовлю і його човен почав швидко пливати в бік протилежного берега, не знаю, яким чином він вижив, але відтоді більше на риболовлю не ходить.

Мені здається, що таємниця ховається на дні.

Перечитала всі бібліотечні твори про русалок, але русалки виявились лише у фантастиці. Все було занадто дивним...

Проте одного дня усе змінилось...

Погода покращилась, і я зайшла у море по коліно. Миттю величезне плесо води дивно заблистіло. Я різко підняла руки, і хвилі збільшились. Тоді я знову опустила руки на рівень моря, ледь-ледь торкаючись до води, і вони ніби з'єднались з морем. Ще через на декілька секунд я повністю опустила до самого дна, а коли

випірнула назад до сонця, волосся наче заіскрилось і замість каштанового стало ледь рожевого кольору із багатьма блискітками – тоді це здавалось справжнім дивом. Раптом я зрозуміла, що під водою можу дихати. Зсередини мене переповнювало дивне відчуття, а море подовжувало бути неспокійним. Воно кликало мене. Я різко закружляла і наді мною з'явився невеликий водяний ураган. Такого я ще ніколи не бачила. Моїй радості не було меж, бо я завжди знала, що вода – моя стихія. З радості я почала співати, коли переді мною простяглись сходи в глибини моря і я, не задумуючись, впевнено спустилась по них. На глибині усе дивовижне: мільйони маленьких рибок впевнено та швидко пливли в одному напрямку – так вони втікали від гострозубої акули. Акула, до речі, як з'ясувалось, працює хірургом. З іншою боку плескотіли підводні коники – вони вправно виконували роль машин. Проте найбільше мене вразив ошатний та великий підводний замок, у якому жила королева русалка – Джану...

ПАЛАЦ ЖАРТІВНИЧКА

(уривок)

ПЕРШИЙ РОЗДІЛ

Такі різні планети

Мабуть, розкажу про королівство. Ми живемо на планеті Земля. Можливо, ви не знали, але у Всесвіті є ще сім планет. Одна з них – Емоції. Також є планета Сон, Мрія, Любов, Хвороби, Знання та планета Спогади. Звісно, ви скажете, що таких планет не існує, але це ж фантастичні пригоди, тому й усе казкове. Проте спочатку розповім вам про планету Емоцій. Планета була невелика. Королевою визначили Блискітку, бо вона єдина вміє різко змінювати емоції. Але це ще не все. Королівство Емоцій поділяється на сім палаців. Перший палац – Сум, другий – Веселощі, третій – Злість, четвертий – Страх, п'ятий – Хвилювання, шостий – Радість, сьомий – Вдячність.

Палаці розміщені в різних сторонах планети і їх об'єднують сходи. У кожному палаці є свій принц, а в деяких – принцеса. У Сумному палаці принцом є Слізник, у палаці Злості – принц Вогник, у палаці Страху – Боягузя, у палаці Радості – принцеса Щасливочка, у палаці Вдячності – принц Дякало, у палаці Хвилювання – принц Виступ. І, звісно, у палаці Веселощів – принц Жартівничок.

Ми усі любимо посміятися, тому без Жартівничка ми ніколи не чули б жартів, сумували б на день народження й замість сміху, голосно плакали б. Тепер ви точно знаєте, що тільки завдяки Жартівничку ви жартуєте й смієтесь. Тому й розповідати я буду саме про палац і жителів Веселощів.

До речі, усі жителі планети, навіть принци та королева виглядають, як смайли. У них немає шиї і живота. Вони мають короткі ніжки й кругле велетенське лице. Наприклад, жителі Злості лице мають червоне й зі злісною емоцією. А Жартівничок, як і всі жителі Веселощів, були жовтого кольору і з веселою емоцією. Дівчатка-смайли мають коротке волосся, колір якого вони можуть легко змінювати.

Живуть смайли кожен на своїй території. Біля кожного палацу розміщені квадратні будиночки, у яких живуть сім'ї. Якщо це територія біля палацу Страху, то будиночки разом із палацом фіолетового кольору.

На кожній території біля палаців стоять магазини, аквапарки, є річки, озера, розважальні центри, офіси, школи, дитячі садки. Все як у нас.

Щоб було зрозуміло, скажу простіше. Всього є сім палаців. Вони розташовані навпроти королівства по колу. Біля кожного палацу є величезні території, на яких живуть та по яких ходять смайли. Королівство з палацами з'єднані сходами. І міста біля палаців називаються так само, як самі палаці.

Все ж таки складно зрозуміти? Нічого, пізніше все буде ясно.

Також, окрім цих міст, є загадкові сади, поля, ліси, і туди доволі рідко ходять. Тоді, можливо, ви хочете запитати: “А як же між собою з'єднані планети?”

А я відповім, що планети з'єднані шосе, по якому можуть проїжджати лише ті, хто мають космічні каркари. Єдине, що ці планети не з'єднані з нашою, бо люди не повинні знати про їхнє існування. А щоб ракети не побачили дивних планет, вони зробили шапку невидимку, через яку земляни нездатні побачити цих сім планет. До речі, раз на місяць королева Емоцій їде по шосе на планету Розмови, щоб обговорити важливі деталі, які накопичились за певний час, з королевами і королями сусідніх планет.

Все це, звісно, доволі цікаво й дуже дивно, тому розповісти є про що...

Волоцюга Христина

учениця 8 класу

Короснянського ЗЗСО I-II ступенів

УКРАЇНА

О Україно, рідна моя земле!
Тебе я в свою душу переллю.
Дитячим серцем я горнусь до тебе,
любов тобі і шану віддаю.
Страждальна земле, рідний мій народе!
Калини цвіт, курличуть журавлі.
Я вищої не хочу нагороди,
я українка на своїй Землі.
Народе мій! Ти вільний і невільний,
всілякий гніт серед пільми і сліз.
До ворогів своїх був непокірний,
важкий тягар на собі переніс.
Нас панщина кувала у кайдани
і Австрія гнітила у свій час!
Болять й сьогодні споконвічні рани.
За що страждання терпимо ми повсякчас?
Дав нам Господь ліси, поля і гори,
що горнутья до неба, до тепла.
Болить душа: славна Небесна Сотня
за рідний край невинно полягла.

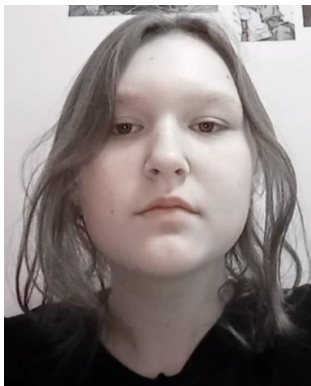
Герої мужні славою покриті.
О, як багато зболених сердець!
Ми добре знаєм ласку московітів-
палає у вогні Луганськ й Донецьк.
Страждальна Земле, у біді, руїні
земля гетьманів, мужніх козаків.
Довічна слава, слава Україні!
Героям слава на віки віків!

МОЯ УКРАЇНА

Рідна ненько! Моя Україно!
Рідна земле довіку моя.
Жаль до болю – ти знову в руїнах,
і примовкли пісні солов'я.
Знов навала кремлівського ката
посягнула на Крим і Донецьк.
Знову ми захищаємось свято,
за покликанням душ і сердець.
Знов безстрашно, мов рідную неньку,
захищали Луганськ, як могли.
У так званім “котлі Іловайським”
героїчно в бою полягли.
За Небесною Сотнею нині
линуть тисячі душ в небеса.
Перемоги хотіли Вкраїні,
захищаючи славу і стяг.
Плачуть вдови і діти чекають
у надіях, в святих молитвах.
Просять миру для отчого краю,
просять сили для нових звитяг.
Україно моя! Україно!
Все, що в серці я маю, – тобі.
Нищить кат, залишає руїни,
та Господь додасть сил у борні!

БЕРЕГИНЯ

О берегине! В дітях і онуках
священна ти, мов праведна сльоза.
Ти, наче сонце, над зеленим лугом
дітей своїх любов'ю зігрива.
Дітей ростити, їм пісень співати –
ти все умієш, бо душа велить.
Сумна, коли в твого дитяти,
бува, хоч пальчик заболить.
Умієш вчити, дбати, вишивати.
В якій ж бо не жила б ти стороні,
Свята в твоїй оселі Божа мати
під рушником в іконі на стіні.
З війни, з Донецька, сина ждеш ще й досі,
і не дай Бог, побачить у труні.
Від розпачу посріблене волосся,
довічна туга у прийдешнім дні.
Відбилися думи та безсонні ночі
на материнім стомленім чолі.
Вдивляйтесь, люди, в її чисті очі,
шануйте матір на своїй землі!
Жаль мені вас, мої ви українки!
Коли подумаю – в душі тривожна мить:
по закордонні ви на заробітках,
щоб діточкам на хлібець заробить.

Пісоцька Ярослава
учениця 8 класу
ліцею № 51 ім. І. Франка ЛМР

ЛЕТЮЧІ ЩЕЛЕПИ

(уривок)

Погожого весняного ранку детектив Чубенко Василь Михайлович зі своїми помічниками знаходився в офісі. Дарина, так звали помічницю, перебирала теки зі справами, а Ігор, так звали помічника, їй у цьому допомагав. Усі разом обговорювали завершення чергової справи. Тут пролунав дзвінок у двері.

– Заходьте! – голосно сказав Чубенко.

У дверях з'явилася тендітна жіночка, років сорока п'яти, із втомленим обличчям.

– Добрий день. Присядьте. – запропонував Василь Михайлович. – Що вас привело до нашого офісу?

– Хочу представитись. Мене звать Віра Михайлівна.

Жінка нервово перебирала пальцями край свого шалика.

– Розумієте, у мене..., – вона не знала з чого розпочати. Ніби уся впевненість у власних силах миттєво розчинилася у повітрі. Жінка очима шукала підтримки.

Дарина запропонувала жіночці горнятко ароматного чаю.

– Пригощайтесь. Це вас трохи заспокоїть. Чудовий напій.

Василію Михайловичу надіслали його із Цейлону.

– Чудовий аромат, – сказала гостя.

Вона пила чай маленькими ковтками і збиралася з думками, що хаотично роїлися у її свідомості. Декілька днів без сну геть вивели її з рівноваги. Та й події останніх днів не додавали впевненості.

– Ось я бачу ви трохи заспокоїлися. Почнемо з початку. Мене звуть Василь Михайлович.

Василь Михайлович був статним, спортивної зовнішності чоловіком, з високим чолом, карими виразними очима. На вигляд йому було років п'ятдесят п'ять. Колишній поліцейський уже не перший рік вдало займався у своєму місті розкриттям найзаплутаніших справ, тому до нього зверталися ті, хто шукав порятунку і справедливості. Для його аналітичного розуму, здавалося, не було невіршених справ.

– Так ось. Я, напевно, почну з того, що ми з чоловіком досить довго мешкали в місті, але розумієте, діти вирости, і нам захотілося трохи спокою і затишку. Ми давно мріяли про заміський будиночок. Нещодавно, а точніше сім місяців тому, ми його придбали. Спочатку все було чудово. А тижнів три тому все і почалося... Мій чоловік працює стоматологом. Має свою власну клініку та інколи привозить додому щелепи. Знаєте, такі гіпсові зліпки, – жінка опустила очі, збираючись з думками.

– І що ж? – запитав Чубенко, розірвавши тишу, що затяглася.

– Розумієте, вони на нас нападають, – невпевнено продовжила Віра Михайлівна.

– Хто нападає?

– Ну, щелепи ж. Ви не подумайте, я не божевільна. Ось висновок від лікаря, що ми з чоловіком обоє абсолютно нормальні. Ми пройшли усі консультації та обстеження.

Василь Михайлович здивовано дивився на жінку. Розмовою зацікавилися і помічники, що мов мишенята принишкили за сусіднім столом.

– Можна більш детально? Що значить, що щелепи на вас нападають?

– Розумієте, вони літають кімнатою і намагаються нас вкусити.

– Так. Це вже щось нове, такого я ще не чув. Можливо, ви приймаєте якісь ліки? Що можу вам сказати... Пропоную вам та вашому чоловікові здати аналіз крові. Я людина раціональна. Не вірю у містику. Тож постараюся вам допомогти, якщо всьому, що з вами відбувається, знайдеться логічне пояснення. Які ліки ви зараз приймаєте?

– Жодних. Тобто останнім часом ми не хворіли, а якщо й приймали якісь ліки, то це аспірин, вітаміни. Вони ж не викликають таких реакцій.

– Чи не мандрували ви в екзотичні країни?

– Ні.

– Тоді здайте аналізи. Я зараз зателефоную до клініки, вас невідкладно приймуть, а завтра з результатами приходьте до нас. Будемо щось вирішувати з тими щелепами.

Як тільки за жінкою зачинилися двері, Ігор запитав:

– Василю Михайловичу, ви справді хочете займатися цією справою?

– Так. Ти знаєш, родина Кліщів znana в нашому місті. Пан Анатолій чудовий спеціаліст, а його дружина – відомий кардіолог, не одне життя врятувала. Не схожі вони на божевільних. Щось тут не те. Будемо перевіряти.

Наступного ранку Віра Михайлівна вже разом з чоловіком завітали до офісу детективного агентства.

– Доброго ранку. Ось результати. Жодних токсичних або психотропних речовин ні у мене, ні у чоловіка не виявлено. Допоможіть нам. А то ми справді збожеволіємо.

Детектив Чубенко разом з помічниками та сім'єю Кліщів поїхали до будинку подружжя.

Красивий світлий будинок з мансардою, великі вікна, що виблискували на сонці, довкола сад, перші весняні квіти і ніжна травичка, що ще так не сміливо пробивалася до сонечка. Навколо природа прокидалася від зимового сну, весело щебетали пташки, перестрибуючи із гілки на гілку.

– Хочу вас одразу попередити. Справа не легка і не стандартна. Ми не знаємо з чим маємо справу. Тому для початку

встановимо камери відеонагляду у вашому помешканні. Мусимо мати якісь наочні докази ваших слів. Подивимося, що ж таки відбувається насправді. З'ясуємо, хто хоче вас залякати.

Вирішивши всі юридичні аспекти із підписанням договору, помічники взялися до справи. За якісь пів години камери було встановлено. Команда повернулася до офісу. Пролунав телефонний дзвінок.

– Василю Михайловичу, – голос жінки тремтів, – у нас велика біда. Нас звинувачують у вбивстві робітниці із фірми “Чистий дім”. Приїжджайте.

– Зараз буду. Не хвилюйтеся.

– Збираймося. Їдемо знову до будинку сім'ї Кліщів. Дорогою все розповім. Не гаймо часу...

Батюк Тарас

учень 7 класу

ЗЗСО Червоноградський ліцей

Червоноградської міської ради

Львівської області

ПОДОРОЖ ДО ЛАПЛАНДІЇ

(уривок)

Маленький ельфик Лулу жив у темному лісі. Його древній рід називався лісовими ельфами. Його затишний будиночок знаходився на галявинці і був захищений від людського ока кронами крислатого дуба. Помешкання ельфа відрізнялось від суворох хижок його родичів. Це була простора хатка з підземною бібліотекою. Лулу дуже любив читати, тому його називали вченим ельфом. Весь його дім був завітчаний трояндами та фіалками. Лулу понад усе любив ці квіти. Харчувався цей ельф не комашками, як його родичі, а плодами. Улюбленими смаколиками Лулу були горішки та суніці. Одним словом, він дуже відрізнявся від інших лісових ельфів.

Одного дощового дня, коли жоден ельф не мав навіть наміру покидати свою домівку, Лулу сидів у бібліотеці. Читаючи цікаву книжку, він натрапив на розповідь про Лапландію – країну Санта Клауса. Там елфи допомагають Санті пакувати подарунки чемним діткам. Лулу завжди мріяв вирушити на пошуки пригод. І ось – з'явилася нагода.

Ельф зібрав припаси на дорогу, взяв кілька книг, щоб не сумувати. Попрощавшись з ріднею, Лулу з картою в руках вирушив у далеку путь. Але, поспішаючи, він не встиг прочитати, що дорога в Лапландію пролягає через болото Смерті. Ця трясовина отримала

недобру славу через кракена Бурумбея, який наганяв жах на все живе. Та не знав цього Лулу, тому спокійно прошкував до цього злочасного місця. Дорога до болота пролягала через велику пустелю. Там було надзвичайно сухо та спекотно. Ніхто, крім дрібних комах і змій, там не жив. Але найнебезпечнішими у пустелі були піщані бурі, які змітали все живе на своєму шляху. Але безстрашний Лулу не захотів гаяти час і обходити пустелю, а подався навпростець гарячими пісками. Без пригод ельф пройшов половину шляху. Посеред пустелі Лулу застала сильна піщана буря. Злякавшись неминучої загибелі, Лулу застрибнув у нірку. Там було холодно та вогко. Зсередини пробивалось світло і було чути дивні звуки. Виявилося, що тут живе добрий змій Піщан. Він нагодував Лулу й після закінчення бурі безперешкодно провів через пустелю. Коли він вибрався, із пісків у ніздрі Лулу вдарив різкий запах моху і грибів. Це й було те сумнозвісне болото Смерті, яке наганяло жах на все живе. Зібравшись із силами, Лулу ступив уперед.

Кракен жив у печері поблизу болота. Вхід охороняли два циклопи з обсидіановими сокирами.

Це були бездушні створіння, які одним своїм виглядом наводили смертельний жах. Більшу частину домівки кракена займала кухня. Посередині стояв великий стіл. Справа знаходилась дубова шафа з ножами та іншими кухонним приладдям. З лівого боку печери стояли банки з приправами, бутлі з маринадами та великі мішки цибулі й часнику. Бурумбей був справжнім гурманом. Лісових мешканців він поїдав із салатом, морських – із сиром та вином, а птахів – із кукурудзою. Всі боялись кракена, тому ніхто навіть не наважувався підійти до печери.

Наблизившись до цього похмурого місця, Лулу почув дивні звуки і скрегіт зубів. Раптом позаду прошмигнула темна тінь. Не встиг ельфик закричати, як його схопили дужі лапи.

Отямився Лулу в темному місці, тьмяно освітленому факелами. Він був прикутий до столу. Голова аж розколювалась, руки і ноги були немов з глини, перед очима пливли темні кола. Хилило до сну. Біля столу поралось якесь чудовисько. Лулу здогадався, що це і є кракен Бурумбей, про якого говорили всі місцеві жителі. Створіння

наблизилось до ельфа. Пробурчавши щось про нестачу продуктів для приготування ельфового супу, монстр обхопив Лулу слизькими щупальцями, кинув в очі якийсь порошок і поніс до льоху.

Очунявся ельф у холодній камері, де були лише невеликі ґратчасті дверцята. Лулу спробував вибити ґрати, але все марно – решітка надто міцна. Тільки згодом ельф помітив, що з ним у камері сидить фея. Бурумбей схопив її день тому для приготування салату. Фея розповіла Лулу про свої спроби втечі, які закінчилися невдало, через те, що її магія не діяла у темряві. Спільне горе сильно здружило Лулу з феєю, яку звали Бінь-Дінь. Разом вони в поті чола намагалися вибратись із в'язниці. Але все марно! Двері були занадто міцні, щоб їх вибити, а стіни і підлога кам'яні, тому прокопати тунель – не вихід. Друзів охопив розпач. Але кмітливий Лулу помітив дещо цікаве. Факел ніби криво висів, та й навіщо він там, якщо камеру освітлює світло з коридору. Лулу багато читав про таємні двері, сховані в стінах, тому сміливо потягнув за факел. Дійсно! Відкрилися двері, й Лулу з Бінь-Дінь попрямували тунелем. Таємний коридор вів до виходу, який розташувався навпроти дверцят їхньої камери...

Майстришин Андріана
учениця 7 класу
Шегинівська ЗОШ І–ІІІ ст.

КАЗКОВА ЗИМОВА ІСТОРІЯ

(уривок)

Це був понеділок – день концерту. Лола знову не змогла виступити на конкурсі хорового співу, хоча дуже ретельно готувалася до цієї події, витратила багато вільного часу й зусиль. Сталося так, що дівчинка перед самим виступом на великій сцені, захворіла. І хоча це була звичайна застуда, але вона почувалася кепсько: боліло горло, голова розколювалась, сильний нежить не давав вільно дихати, а гарячка палила все тіло. І в цьому Лола звинувачувала лише себе...

Другий тиждень грудня приніс цього року справжнісіньку зиму. Снігу насипало по коліна, річка, здавалося, уже замерзла – і можна було кататися на ковзанах, але ковзанку ще не відкрили. Тому Лола і її подруга Яна вирішили піти кататися на озеро у парк. І, як виявилось, це була жахлива ідея. Тільки вони ступили на кригу – зразу ж провалилися в крижану воду. На щастя, пильне око охоронця помітило їх. Він й допоміг вибратися із холодної пастки. Дівчатка були схожі на цуценят, які перекинули на себе відро з водою .

Подрузі пощастило, а от Лолі – ні: вона захворіла. І от тепер вже третій день поспіль змушена пити ці гіркі сиропи й мікстури. А що ще гірше – мама щодня приходиться і картає її за нерозумний вчинок.

Коли стан здоров'я трішки покращився, лікар дозволив дівчинці вставати з ліжка. Тато приніс ялинку, і вони разом її прикрасили. Ялинка засяяла дивовижними вогниками. На ній красувались і цукерки, й іграшки, і фрукти. Лола весело стрибала біля лісової красуні і навіть пробувала вже підспівувати пісеньку, яку мала представляти на конкурсі. Та радість була недовгою: під вечір різко підвищилась температура. Гарячка знов звалила непосидюче дівчисько до ліжка. Дівчинка знову палала, як полум'я у каміні. Мама принесла ліки, Лоліта випила їх – і поринула у неймовірний міцний казковий сон ...

У сні вона потрапила у казковий зимовий парк. Всі дерева були вже прикрашені гірляндами. Дівчинка йшла й озиралася, розглядала небачену досі красу: кожне дерево мерехтіло іншим кольором. Та раптом вона упала, але не на землю, а у глибоченну яму, хоча на дорозі їй не траплялося жодного камінця, об який можна було спіткнутися. Коли піднялася, то зрозуміла, що опинилася у якійсь печері. Лола почула дивний звук. Щось дуже швидко виросло з-під землі. Вона різко озирнулась – і побачила, як яма, у яку вона впала, збільшилась у декілька раз. Страх охопив дівчинку. Піднявши голову, Лола побачила чудернацькі гриби, які слугували за світильники і переливалися золотистими відтінками світла, як гірлянди. Дівчинка зірвала один грибочок, і сміливо рушила вглиб печери, вкінці якої виднілося світло, подумавши, що це вихід. І потрапила у справжню зимову казку!

З нею привітався Сніговик і його дружина – Снігова Баба. Маленькі сніговички бігали навколо них і весело сміялися. Трохи далі було видно їхній дім. Скляна льодова споруда вражала своєю витонченістю і архітектурою: з кожного вікна – вихід на балкончик, який прикрашали неймовірної краси льодові квіти. Дівчинка, роззявивши рот, не могла намілуватися такою красою. Аж раптом почула :

– Вітаю чарівну дівчинку у нашій казковій зимовій країні!

Лоліта оглянулася – побачила маленького чоловічка із бородою і великими гострими вухами, одягненого у великий джемпер, який був завеликий на нього. На очах у незнайомця були великі

окуляри, які спадали з носа. Лолі він нагадав дідуся Яни, бо був з такими ж добрими рисами обличчя.

– Ти, напевно, замерзла, – знову заговорив маленький чоловічок.

Він дістав зі своєї сумки такий же великий джемпер, на якому були зображені різнокольорові фантики від цукерок, і дав його Лолі .

– Дякую, – посміхулась дівчинка.

– Нема за що. Грійся. Як ти сюди потрапила? – хриплим голосом запитав дідусь.

– Я не знаю... Я впала в яму, пройшла через печеру і опинилася тут...

– Ясно... Що ж, спробую допомогти тобі вибратись звідси. Ой, я ж зовсім забув про свої манери. Мене звати Роберт, а для друзів – Боб.

– Лола, простягнула руку дівчинка.

– Приємно познайомитися.

Роберт рушив вперед, а дівчинка попленталася за ним, милуючись казковим містечком та її мешканцями. Пройшовши кілька метрів, вона запитала :

– А скільки вам років?

– Мені п'ятсот шістдесят сім... нещодавно виповнилося.

– Щщщоо?

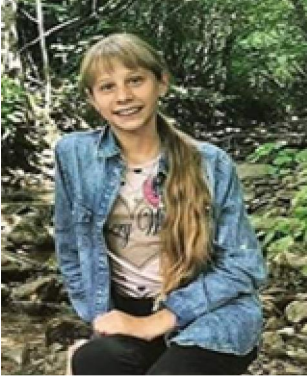
– Я ельф-чоботяр. Ми живемо більше тисячі років, тому можна вважати, що я ще молодий.

– Зрозуміло. Ми, люди, живемо менше ста років, тому я й здивувалася.

– А тобі скільки? – запитав Роберт

– Мені десять.

Вони зупинилася біля великого двірця. Це був також неперевершений витвір мистецтва з різьбленими колонами, фігурними вікнами й лавочками, над якими звисали незвичайної форми ліхтарики. Від Роберта Лола довідалася, що ці ліхтарики кожного вечора світяться також різними вогниками, і засвічує їх Ліхтарник, який мешкає тут дуже-дуже давно...

Пиць Вікторія
учениця 7 класу
Будинку дитячої та юнацької
творчості Шегинівської сільської ради

ЧАРІВНИЙ СОН

Зазирнуло сонечко
У моє віконце.
Попросило лагідно:
Вставай, наше сонце.
Посміхнулась я йому,
Тихо позіхнула,
Трішечки помріяла
І....знову заснула.
І приснився мені зранку
Сон такий чудесний:
Ніби вся наша країна
То є рай небесний.
Всі веселі та щасливі:
І діти й дорослі.
І немає в нас війни
(Бо вже її досить).
І ніхто тут не хворіє,
Всім добре живеться.
Бо в серцях їх Бог панує
Й милість Божа ллється.
Хтось торкнувся ніжно личка –

І я пробудилась.
То до мене матусенька
Тихо притулилась.
Вставай, доню,
Йдем до церкви.
Треба поспішити
Та за долю України
Бога попросити.
І хотіла я, щоб сон
Виявився правдою,
Щоб у мирі всі жили
Й не було більше війни.

ДІДУСЕВА КАЛИНА

За вікном летить сніжок,
Землю ковдрою вкриває.
Кущ калини для пташок
Ягідки свої скидає.
І синички й снігурі –
Раді всі тепер зимі.
Бо харчів тут повно є,
Все калина віддає.
Мій дідусь той кущ калини
Посадив колись в саду.
– Ти пильнуй його, дитинко,
Бо я скоро вже помру.
– Не вмирайте тільки, діду!
Я просила дідуся.
Я маленька ще, дідусю,
Не впильную до пугтя.
Довго ще мій дід леліяв
Кущ калини під вікном.
Вже той кущ я доглядаю,
А дідусь спить вічним сном.

ПТАШЕЧКА-ПОДРУЖКА

Вітер гілками колише,
Сніг з дерев здуває.
Чую: десь там недалеко
Пташечка співає.
На черешні біля хати
Моя крихітка вместила.
Прилетіла привітати,
Так їй захотілось.
Крильцями потріпотіла,
Пісню заспівала.
Мене щиро попросила,
Щоб нагодувала.
Я пташині дуже рада,
Їй несучи гостинці.
Бо, здається, що їй тут
Сумно наодинці.
Дбаймо завжди про пернатих,
Коли вони в тузі.
Нам усім слід пам'ятати:
Птахи – наші друзі.

Мацигін Вікторія

учениця 6 класу

Самбірської гімназії,

вихованка літературної студії

“Росинка”

Просіть у Бога

Тишини...

Щоб куля не різала серце

Солдату,

Щоб в матерів не вмирили

Сини.

Як боляче мамі синочка

Ховати.

А листя під ногами шелестить...

Ще трохи – і зима.

І буде біло.

У вишеньки серденько відболіло.

Вона стоїть собі і тихо спить.

Але це не біда.

Нема біди!

Хоч в сутінках і день уже холоне.

Прилинуть і відтають холоди.

І зацвіте її весняна крона.

А соловейко щебетав!
Так гарно кукала зозуля!
Ніхто ж тоді іще не знав,
Що мить лише – і вража куля
Влетить і серденько проб'є
І він упаде серед цвіту
А далі буде все, як є.
Лише у матінки пів світу
Піде, пропаде, відлетить
(О Господи! Подай їй силу!)
І вічний біль не відболить.
Піде із нею у могилу.

ОСІННІЙ СМУТОК

Усе в тумані... Іду по вулиці. Ще не давно вона була осінньою. Древа стояли у позолоті і сипали до низу пожовкле листя. Двірники згрібали його до купи. Мені було шкода тих листочків. Сьогодні уже листя немає ні на деревах, ні під ногами.

Осінь збідніла. Одинокий листок лежав на землі. Люди ступали обережно, щоби його не притоптати. Але хтось не звернув на нього уваги. (Людям у повсякденних клопотах і турботах іноді не до листків). Він лежав, йому було боляче.

Підходжу. Піднімаю. Гладжу. І тут я розумію, що він – наче людина, яку зірвали, помилувалися і... викинули.

В ОЧІКУВАННІ...

За вікном осінь. Не золота уже. Пізня. Листя стало невеселим, якимсь коричневим і, мов неживе, лежить під ногами.

Сумно. Де ж поділася осінь? Золота. Де ж краса? Древа заснули.

Колись вони прокинуться: зазеленіють, оживуть, покрийуться цвітом...

Пробудиться земля – і усе розквітне. Пташиним щебетом задзвенять гаї, садки, вулиці.

Літепле сонечко огорне своїми променями усе довкола.

І усе оживе! Усе заспіває! Люблю весну!

У ПЕРЕДЧУТТІ РІЗДВА

Зима уже дихає холодом. Навіть снігом посипала, обморозувала квіти та дитячі щічки. Пахне святами: Новим роком, Різдвом. Я люблю цю пору!

Усією сім'єю їдемо у село. А там такі свята!.. Не те, що у місті. Ціле подвір'я сяє вогнями, дзвенить дитячими голосами.

У дорослих своя робота: метушаться, миють, печуть, варять. А ми ж діти. Нас жаліють, не дають роботи. Ну щось там допоможемо, не без того. А далі – гайда надвір. Ліпимо сніговика, якщо, звісно, снігу багато натрусить.

Минулого року ми стільки всього знайшли для снігового чоловіка: дідову шапку, рукавиці, а баба ще довго шукала віника. Головне – не здати один одного, не розсекретити таємницю. А колядуємо!.. У кожну хату гостинно двері відчиняють, бо ж усюди ми – бажані колядники.

Це не просте свято, це диво! Ніколи так ясно не блимають зорі, не світиться місяць. Бо ж народилося Дитятко, що світ спасе!

Юречко Юстина
учениця 6 класу
ліцею № 51 ім. І. Франка
Львівської міської ради

ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ КОБЗИ

Українське мальовниче село. Село, де теплої пори року хатинки потопають у зелені пишних садів, верби хиляться напитися прохолодної водиці з річки, а ніжні рожеві мальви обвивають плетені з лози парканці. Скрізь чутно спів птахів, а легенький теплий вітерець приносить на своїх крилах запах свіжоскошеної трави і бабусиних пиріжків. Взимку село чарує засніженими краєвидами, візерунками на вікнах старенької дідівської хатинки, таємничим поскрипуванням снігу під чоботами. А чого вартує дивовижний танок сніжинок, що кружляють під місячним сяйвом! Кожного зимового вечора вони долучаються до пухкої перини зі своїх подруг, щоб зранку за допомогою дитячих рук перетворитися на снігову бабу з червоною морквою замість носа.

Саме у такому затишному куточку нашої країни жила собі Кобза. Дарма, що була старовинним українським музичним інструментом та символом нашої держави, дні її минали на самоті у кутку хати. Лише ранкове сонечко, ніби підбадьорюючи, лоскотало Кобзу своїми промінчиками. Навідати її часом також приходив лінивий сільський кіт. Не з цікавості, а через звичку обнюхувати все навколо.

Господар зрідка брав інструмент до рук. А коли й брав, то грав лише журливі та сумні пісні, повні болю і страждань. Часом його сльоза падала на струни і, будучи холодною, обпікала Кобзу зсе-

редини. Опісля він довго і печально дивився вдаль і думав про своє. Господарем Кобзи був сивий дідусь з такими ж сивими бородою та вусами. Звали його Мироном.

Не розуміла Кобза чому, коли навколо все таке гарне й рідне, все наповнене неймовірними пахощами і барвами, мусить співати про тугу і біль? Чому її струни, які здатні нести любов і віру, звучать так сумно і тужливо? Відчувала свою безмежну силу і бажання принести в дім подих світлого тепла та душевного спокою.

І ось одного разу, коли дід взяв її до рук і знову загравав сумної мелодії, не втрималася й запитала старенького:

– Діду, чому так плачуть мої струни? Чому лиш печаль лине з них?

Гірко всміхнувся старий та й каже:

– Жив я, любя моя, у важкі часи. Часи, коли поневолена була Україна, коли кобзарів переслідували і знищували, коли струн твоїх торкатися було заборонено.

– Але ж, дідусю, ті часи давно минули! Україна вже давно незалежна і вільна! А я так хочу співати веселих пісень, приносити радість людям, сміятися разом з ними! – не стримувала емоцій Кобза.

– Це так. Але пам'ять про минуле живе у моєму серці, важким тягарем лежить на душі і досі не дає спокою, – відповів дід.

– Дідусю, але ж я знаю, що тепер я вже не заборонена! Чула, що є навіть українська спілка кобзарів! Так хочеться грати про радість і щастя, нести тепло і любов! – не вгавала Кобза.

У відповідь дідусь лише понизив старечими плечима, відклав інструмент і пішов до хати. Цього вечора розмову було завершено.

Ніч видалася безхмарною і зоряною, мовчазне село поринуло у свої сни. У дідовій хаті хоч і панувала тиша, але цієї ночі не спалося усім. Кожен думав про своє. Кобзу не залишали думки про вечірню розмову з господарем. Їй страшенно хотілося втішити старого і назавжди прогнати з його сивої голови тяжкі думи. Так хотілося бачити діда Мирона усміхненим і наповнювати своїм веселим співом усе село. Та яке село! Усю Україну!

На жаль, думки старого в цей час гинули ген-ген далеко...

На початок грудня 1930-го року. Тоді маленьким хлопчаком побачив, як до хати прийшов сільський голова, і вручив батькові конверт. Такий жовтий, з темною сургучевою печаткою. Згадував збентежений татів погляд і розчулену матір, коли відкрили його. У конверті було запрошення. Його батька, місцевого сільського кобзаря, кликали у Харків на 3'їзд народних співців України. Триста тридцять сім делегатів з різних областей держави мали виступати у місцевому оперному театрі. І його тато – в їх числі! А це так урочисто, так велично для дитячого вуха звучала мета з'їзду – активне залучення народних співців до соціалістичного будівництва. Велично, але трохи незрозуміло.

А Кобза у малого Мирона асоціювалася з козаками, які були для нього прикладом мужності і відваги, нескореної сили духу і боротьби за справедливість. Адже вони часто разом із списом або шаблею носили інструмент із собою і не розлучались ані в курені, ані в походах. Своїми піснями Кобза надихала козаків на боротьбу з ворогом, прославляла їх героїчні вчинки, оспівувала звитягу й завзяття запорожців. Тому змалечку малим просив у батька навчити грати на ній. Батько не заперечував, і Мирон потроху вчився перебирати струни інструменту, і невдовзі проста мелодія вже потроху виходила з-під його маленьких пальчиків. А тепер тата кличуть на з'їзд! Гордість тоді переповнювала мале Миронове серце.

Проводжали батька усім селом, весело й гучно. Запам'ятався він тоді синові усміхненим, повним сил і енергії, натхненний майбутніми успіхами... Ех, ніхто й не підозрював в цей час, що бачили його востаннє...

Не повернувся батько додому. Ані через тиждень, ані через місяць, ані через рік. Згорьована матір у його пошуках оббивала пороги сільської ради, неодноразово їздила до міста, писала листи до Києва, Москви. Мирон назавжди запам'ятав той біль і смуток, схований у глибині її темних очей. Матері не стало, а син через багато років, вже будучи дорослим, дізнався гірку правду.

З'їзд і справді відбувся. Ухваливши відповідні рішення, співців під приводом поїздки на черговий збір народних співців вже ніби до Москви завантажили до ешелону і відвезли до околиць

Харкова. Пізно увечері їх вивели з вагонів до лісосмуги, де були задалегідь вириті траншеї. Вишикували кобзарів в одну шеренгу. Частина з них були незрячими і мали малолітніх поводитирів. Тоді загін особливого відділу НКВС УСРР розпочав розстріл... Коли все було закінчено, тіла розстріляних закидали вапном і присипали землею. Музичні інструменти спалили поряд. У подальші передвоєнні роки ніхто вже не бачив в Україні жодного кобзаря... Дізнавшись, Мирон пообіцяв собі, що продовжуватиме справу батька. У пошуках нової Кобзи він об'їздив половину країни, і, знайшовши її, нарешті привіз додому і грав, грав, грав... Відчай і несамовитий біль тоді сковували душу, важким тягарем лягали на неї, зболену. З роками брав інструмент до рук вже зрідка, бо несила було старечому серцю зносити страшну тугу.

Тим часом в комині Миронової хати ледь чутно завивав вітер. Він навіював жажливі спогади і бентежив думки. За вікном двічі гавкнув сусідський собака і стих.

Минали короткі дні, минали довгі ночі. Легка і світла весна потроху змінювала морозну зиму. Жвавими струмочками стікали залишки брудного весняного снігу, оголюючи зашкарублу від зимових холодів землю і подекуди вже зелену травичку. Свіже весняне повітря наповнювалося пахощами світлих сподівань, де первоцвіти хизувалися своїми різнокольоровими голівками, зеленіло перше сором'язливе листячко, а птахи навперербій виспівували своїх весняних співанок.

На шкільних канікулах до діда Мирона приїхали онуки. Дзвінким сміхом та радісними голосочкам наповнилася оселя старенького. Дідусь і собі усміхається, тішиться, споглядаючи на веселі забави дітей. Кобза ж неодноразово почала помічати на собі погляд старшенького онука, Дмитрика. Спочатку заглядав на неї з цікавістю, за якийсь час наважився торкнутися, а одного разу, щоб дід не бачив, бринькнув тихенько і втік.

Одного пізнього вечора, коли менші онуки вже поснули, Дмитрикові не спалося. Думки про великий таємничий інструмент у кутку дідової хати не давали спокою малому. Вабив він його несамовито і займав усі закутки дитячої уяви. Сам приступати

боявся, то ж відважився розпитати в діда. Виліз Дмитрик тихенько з-під важкої дідової перини і побіг у двір. Дід Мирон саме порався в дворі і, уздрівши босого малого на порозі хати, покинув роботу, посадив його на коліна і питає:

– Чого не спиш, козаче?

– Діду, а що це за інструмент такий у тебе в кутку хати стоїть? – не витримав Дмитрик.

– Це – Кобза, – каже дід. Старовинний український інструмент. Батько мій був кобзарем. Мене навчив на ній грати.

– Важко це? – обережно запитав малий.

– Вже й не пам'ятаю. Навчився грати дитиною, а тепер пальці якось самі рухаються, струни перебирають.

– А можна і мені спробувати? – таки витиснув з себе Дмитрик.

Замовк на якусь мить дід. Нове і досі незнайоме відчуття раптово з'явилося у свідомості старого. Відчуття, що поєднувало у собі невпевненість і безмежну радість водночас. Вмить у його думках знову пролетіли страшні спогади минулого: збідоване обличчя матері, клятий конверт з доленосним запрошенням і обличчя батька, яке тоді бачив востаннє. Аж раптом образ тата знову з'явився перед його очима, але вже вбраного у святкову вишиванку з кобзою в руках. Мати пораяється коло печі в очікуванні гостей. Навколо гамірно від дитячого сміху. Але коли батько бере до рук інструмент, і перші звуки пісні злітають з її струн – все навколо стихає і ніби завмирає у нестерпному очікуванні дива. Неймовірна атмосфера затишку і щастя панує навколо. Діти заворожено слухають, мати залишає роботу, а старовинна мелодія лине селом, малюючи дитячій в уяві непереможну козацьку постать. Кобза співає про силу, про могутність, про перемогу, про нестримне бажання до волі.

Дмитрик заворожено дивиться на стурбоване дідове обличчя, де емоції від сумної до загадкової змінюють одна одну. Збентежений таки питає:

– То можна, діду?

Дід Мирон, наче повернувшись з іншої реальності, пильно глянув на внука, перевів подих і майже урочисто промовив:

– Авжеж, мій любий. Біжи спати, а завтра зранку візьмемося до діла.

Розчулений Дмитрик босими ногами швиденько почалапав до ліжка, шубовснув під перину і цього разу вже заснув щасливим, сповненим надії сном. Дідові ж було не до сну. Переконавшись, що внуки послули, він взявся до діла. Не було меж здивуванню Кобзи, коли старий бережно витер з неї пил, ретельно попідкручував струни і дбайливо поклав на стіл в великій кімнаті. Вперше за останні роки вона побачила його справжній усміх, схований у глибоких зморшках втомлених очей.

Кожного ранку Дмитрик біг до діда. Той вчив його грати на кобзі, наспівуючи мелодії і переставляючи в такт пальчики онукових рук. Ввечері пучки нестерпно боліли, але малий лягав спати з думкою про те, щоб ніч якнайшвидше закінчилася, і вони з дідом знову продовжили навчання. Завзяття і наполегливість дитини робили свою справу, і вже невдовзі простенькі мелодії почали з'являтися з-під Дмитрикових рук.

Дід страшенно радів успіхам онука. Почуття виконаного обов'язку перепопнювали його старечу душу і нарешті наповнили сенсом його життя. Передаючи свої знання малому хлопченяті, дід ніби звільнявся від тяжких кайданів подій, що не давали йому спокою протягом багатьох років. Наче помолодів старий: руки стали вправнішими, плечі не такими згорбленими, а в очах запалився вогник надії і віри. Кобза ж знову ожила, бо у дитячих руках відчула світлі думки і невтомну енергію. Їй подобалося бути з Дмитриком, тому намагалася звучати особливо, докладала зусиль, щоб грати гарно і легко.

Старовинні мелодії, звільнившись від неволі і відчувши волю, летіли далеко-далеко за межі дідової хати. Коли вони з Дмитриком виходили з Кобзою на подвір'я, то чутно їх було аж у другому кінці села. Зачувши давно забуті пісні славних літ, до діда Мирона почали сходитися з усіх закутків сусіди. Спочатку зачаровано слухали гру хлопчика, обершись на старий тин, а згодом підходили ближче і сідали поруч на лаву чи землю. Підхоплювали слова пісень, і линула велична українська пісня лісами й полями, степами й долинами. Линула і славила наш рідний край.

Незабутні канікули, як завжди це буває, несподівано закінчилися, і онуки повернулися до міста. Дід просив Дмитрика взяти Кобзу з собою, але батьки, натхненні грою сина, пообіцяли обов'язково придбати нову. Розлучати діда з рідним інструментом нікому не хотілося.

Осінь не забарилася і зафарбувала дідів сад у жовтогарячі кольори. Природа потроху готувалася до сну: вже не так дзвінко співали птахи, останній цвіт злітав з чорнобривців і хризантем, гарбузи причаїлися у пивниці, кіт вже майже не злавив з теплої печі. Але все це не засмучувало діда. Дуже пишався онуком, був щасливим від того, що передав йому свої знання і позбувся страшних пут.

Одного ще теплого осіннього вечора взяв він Кобзу до рук і сів коло хати. Не встиг торкнутися її струн, як Кобза заговорила:

– А бачиш, дідусю, як можу звучати, як можу рідну землю славити, як можу наші величні традиції продовжувати!

Старий промовчав, але Кобза встигла помітити щасливий сміх, схований під довгими сивими вусами старого кобзаря. Радів Мирон, що через десятиліття поневірянь та забуття кобзарське мистецтво таки повертається в Україну і обов'язково займе особливе місце у самобутній культурі нашого народу.

Качинська Софія
учениця 5 класу
Самбірської гімназії,
вихованка літературної студії
“Росинка”

МИКОЛАЙ ДО НАС ІДЕ

Миколай до нас іде
І несе торбину,
А з торбини він дістав
Для усіх гостину.
Діточки усі молились,
Подарунками хвалились,
Обгортками шелестіли...
Довго спати не хотіли.

ПЕРШИЙ СНІГ

Була осінь. Я рахувала дні, коли вже настане зима. Люблю цю пору, коли навколо усе біле, чисте. А найбільше – що взимку так багато свят.

Кінець листопада. У природі він уже давно минув, бо ніяке листя не падає. Воно давно під ногами, уже й колір втратило.

І ось він! Перший сніг! Приходять SMS-ки, телефонують друзі: заглянь у вікно! Сніг! Я вже його бачила. І раділа. Вибігла на вулицю: краса! Ми грали у сніжки, ліпили сніговика, голосно сміялися. Зарум'янілі та щасливі, трішки притрушені снігом, повернулися додому. А він ще довго падав, і падав....

ФРАНКОВА СТЕЖКА

Він ходив тією стежкою до школи. Аж у сусіднє село. Коли повертався назад, любив присісти у затінку під крислатим дубом. А довкола така краса! Навесні звеселяють душу голосисті пташки, восени шепочуться між собою листочки...

Іду тією ж стежкою. Пташкою б'ється у грудях серце, відчуваю якийсь трепет.

Йому тоді було десь стільки, що й мені зараз. Як любив цю природу, як прагнув пізнавати цей світ!

Ну і що, що босий, не так гарно вбраний, не такий заможний? А який талант! Мама каже, що лише таланту мало, потрібно ще докласти багато зусиль, багато праці.

Скільки віршів! Скільки книг зумів створити наш геніальний Франко!

*У долині село лежить,
Понад селом туман дрижить,
А на горбі край села
Стоїть кузня немала.
А в тій кузні коваль клетте,
А в коваля серце тепле...*

Десь там, у селі, напевно, ще є та кузня, де працював батько Івана, де збиралися на пораду односельчани. Де вона? А, може, й нема, бо коли це було! І чути голос самого Франка:

*Не ридать, а добувати
Хоч синам, як не собі,
Кращу долю в боротьбі...*

О, стежино! Я трішечки заздрю тобі. Ти – вічна . Ти так багато пам'ятаєш!

Нехай ті стежки , що ведуть до Франка, ніколи не заростають травною.

Прозор Вероніка

учениця 5 класу

Самбірської гімназії,

вихованка літературної студії

“Росинка”

ПРО РІЗДВО

Оленка допомагає мамі прикрашати ялинку. Петрик біля них крутиться, іграшки подає.

Не розбий, бо яким буде свято без гарно прикрашеної ялинки? Петрик старається. Ну розбив одну. Пішов на кухню плакати, щоб бабуся пожаліла.

– Не плач, мій хлопчику. Без однієї іграшки буде і ялинка, і свято. Допомагай мені, а заодно я розповім тобі казочку.

– Добре, бабусю.

Бабуся розповіла не зовсім казочку. Розповіла, як далеко-далеко у стаєнці народилося маленьке дитячко, хлопчик. Його назвали Ісусиком.

Петрик слухав, заснув, а далі йому наснилося, як у далекому краї мудреці побачили зірку, що з’явилася в небі. Вони зрозуміли – це був знак, що народився Спаситель. Мудреці йшли за зіркою, доки не знайшли Ісуса. Вони поклонилися Йому і залишили подарунки.

Проснувшись, Петрик підійшов до мами, розповів про свій сон, запитався:

– Чому ж Божий Син народився в яслах-годовниці для худоби. Він же міг зробити так, щоб знайшлося місце у готелі. Міг обрати найрозкішніші апартаменти.

– Таким чином Бог показав людям, що не розкіш та багатство звеличують людину, а її вчинки, – пояснила мама Петрику.

ВАЖКО БУТИ ЧЕМНИМ

– Бабусю! А чого взимку так багато свят? Чого ялинку ставлять прикрашену? Чому стільки на столі усього?

Петрик ще маленький. Йому лише чотири рочки і цікавить його усе. “Чому і чому?”, “чого і чого?” – тільки й чути.

– О, то такі наші славні традиції, онучку. Зимові свята починаються з Миколая. То був такий чоловік, який жив чесно, допомагав іншим, роздавав своє майно бідним. А коли помер, Бог виконав його мрію – кожного року у День Святого Миколая класти діточкам під подушку різні смаколики, подаруночки.

– І мені?, – промовив хлопчик.

– І тобі, Петрику. Але є одна умова: мусиш бути чемним, бо Святий Миколай приходить лише до хороших хлопчиків і дівчаток.

– А як то бути чемним?

– Гм, – подумала бабуся, – маму та батька слухай, сестричку не зачіпай, допомагай мені і дідусеві. Що ще? Віршика вивчи про Святого Миколая.

– О... Важко бути чемним. Стільки всього!

– А ти старайся. І нагороду за це матимеш. Петрик нічого не відповів. Та очі засяяли. Йому дуже хотілося дістати подарунок.

Синицький Богдан

учень 5 класу

Червогородської ЗОШ І–ІІІ ст. № 2

ВЕДМЕЖАТА

Жили в лісі два ведмеді –
Два пустунчики малі.
Лапи в них постійно в меді,
Каша в меншого на бороді.
Просить Мама-Ведмедиця
Допомоги у дітей.
Поховали друзі лица
І не очікують гостей.
Повернувся Ведмідь-Тато,
Звів свій погляд на дітей.
І не треба вже казати –
Вмить стоять біля дверей.
Знають добре ведмежата:
Хоч вони іще малі,
Треба слухать маму й тата –
Буде добре все тоді!

ГРИБИ

Вранці вирішили з татом ми,
Що потрібні нам гриби.
Ну, не йти ж їх купувати,

Краще в лісі назбирати.
Сіли у свою машину
І гайда на ту місцину,
Де збирали ми торік –
Там грибів на цілий рік.
Десь приблизно за годину
Вже сідали у машину.
Назбирали два відерка –
Брали білі і опеньки.
І у лісі погуляли,
І грибочків назбирали.
Так якось і ненавмисно разом
Нам приємно і корисно.

СОН І СЛОН

Мені приснився дивний сон,
Що з'явився в мене слон.
Сон, звичайно, був дивацький.
Слон – ще більше чудернацький.
Вуха в нього, як в kota.
Хобота в слона нема.
Звуки дивні видає,
Молоко, як воду, п'є.
Вже заліз той слон у ванну,
Може, уявив собі саванну?
Сіль на кухні, п'є компот,
Взяв оладки й пхає в рот.
Я кричу: – Ти точно слон?!
Тут й закінчився мій сон.
Отакі бувають сни,
Але тільки не слони.

КЛІТКА ЗОЛОТЕНЬКА

– Пташечко маленька,
Чом сидиш сумненька?
Є ж у тебе сонце
Крізь мале віконце!
– Та немає волі
У широкім полі...
Тяжко жити у неволі
Не на повні груди.
Полетіла б в небо,
Та не пустять люди!
Тяжко жити у неволі
І не мати волі...

КИЦМАН-КІТ

Є у мене вдома кіт –
Кицман його звати.
Знаю його кілька літ,
Люблю про нього дбати.
Корм сухий від полюбляє,
І водичку чисту п'є.
Кіт щасливим виглядає.
Добре, що він в мене є.
Якщо взяли вже тварину,
Пам'ятайте те собі,
Що для неї ви – родина,
Це ж найкраще у житті.

Сіглова Дарія
учениця 5 класу
Самбірської гімназії,
вихованка літературної студії
“Росинка”

МАЙЖЕ КАЗКА

На берізці, біля клену,
Жила білочка зелена.
Жила-була, веселилась
І на сонечко дивилась.
Та чогось засумувала
І сумної заспівала.
До берізки, біля клена,
Там, де білочка зелена,
Дивний гномик появився
І на білку задивився:
Білко, білко, біля клена,
Чом ти, білочко, зелена?
– Я у листячку купалась
Ну і кольору набралась.
Зараз в осені постою
Й знову зроблюся рудою.

КНИЖКИ

Я люблю книжки читати,
Щось нового пізнавати.
Тут і звірі, і герої,
Хтось там гине у двобої,
Тут і казочки, і вірші...
Тут герої – кращі й гірші.
Добрих в приклад буду брати.
Я люблю книжки читати.

Сорока Вікторія

учениця 5 класу

Школи НВК

ім. о. І. Могильницького с. Міженець

РІЗДВЯНИЙ ВЕЧІР

Вечір тихий за вікном,
Зорі світять дуже ясно.
Всі сидять вже за столом,
Навкруги усе прекрасно...
Діти “квокчуть” під столом,
Бо Різдво вже наступило.
Коляда звучить кругом,
Про Христа нам сповістила.
Тато, мама, я і Яна –
Всі чекали див Різдвяних.
В Бога просимо здоров’я,
Щастя, долі, звершень нових.

СЕСТРИЧЦІ

Є у мене сонечко,
Світить, гріє і голубить.
Зветься сонце – Яночка,
Вона дуже мене любить.
Я щовечора молюся
До Святого Бога,

Щоб сестра моя манюся
Була все здорова.

ЧОТИРИВІРШ “М”

Мерехтять мережива мрійливі,
Мене морочить марево митця.
Моє майбутнє – можливо, мрії...
Мабуть, мистецтво – муза моя.

Шець Анна
учениця 5 класу
Самбірської гімназії,
вихованка літературної студії
“Росинка”

ОЙ, ЯКИЙ ЧУДОВИЙ СВІТ

Ясно, прокинулось сонце,
Глянуло нам у віконце,
І світленькі, мов нитки,
розпустило пелюстки.
Спати я іще хотіла,
Та поглянула, й зраділа
Усміхнулася: – Привіт!
О, який чудовий світ!

ПТАШКА

Пташка радісно співає,
Бо весна вже наступає.
Сонечко вже більше гріє
І про квіти вишня мріє.
Звеселяють двір наш діти
Як не бігати й радіти,
Як весняний кожний день
Шле нам квітів і пісень?

ГОДИННИК

Рано, ранесенько

Чути: Дзень-дзелень.

Сповіщає всьому світу, що новий вже день.

Хто це все нам сповіщає?

Той, хто час найкраще знає.

ЗМІСТ

Гурин Марта (<i>передмова</i>)	3
Вусата Валентина	5
Чорній Софія	9
Ткачик Катерина	13
Сеїк Анна-Марія	16
Забрідня Катерина	20
Лазорко Софія	22
Шумлянська Дарина	25
Геряк Лілія-Наталія	28
Івахів Єлизавета	31
Корольчук Владислава	35
Сольвар Анастасія	40
Кулька Ілона	43
Панчишин Анастасія	46
Сірська Марія	50
Федорчук Роман	54
Вовчук Єлизавета	62
Волоцюга Христина	66
Пісоцька Ярослава	69
Батюк Тарас	73
Майстришин Андріана	76
Пиць Вікторія	79
Мацигін Вікторія	82
Юречко Юстина	85
Качинська Софія	92
Прозор Вероніка	94
Синицький Богдан	96
Сіглова Дарія	99
Сорока Вікторія	101
Швець Анна	103

Літературно-художнє видання

ВЕСНЯНИЙ ЛЕГІТ

Творчість юних літераторів – переможців
та учасників обласного конкурсу
2021 року

Режим доступу: <http://www.oman.lviv.ua/wp-content/uploads/2021/12/%D0%92%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%8F%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%82-2021-.pdf>

Видавець і виготівник: Видавництво Львівської політехніки
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4459 від 27.12.2012 р.

вул. Ф. Колесси, 4, Львів, 79013
тел. +380 32 2584103, факс +380 32 2584101
vlp.com.ua, ел. пошта: vmr@vlp.com.ua